

หรือแม่เลี้ยงลูกฝ่ายเดียว เพราะปัญหาหย่าร้าง ทั้ง 2 กรณีนี้เป็นสาเหตุคล้ายกันที่ทำให้ลูกมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน คือ พ่อหรือแม่จะเกรงใจลูก ไม่กล้าว่าลูก เช่น นางรำ แม่ของนายเทียน อายุ 16 ปี นักเรียนชั้น ม. 4 ซึ่งหย่าร้างกับสามี และปล่อยให้ชายเทียนอยู่กับยายตั้งแต่เล็ก กลับมาเลี้ยงลูกด้วยตนเองอีกครั้งตอนลูกจบ ป. 6 แล้วตอนนายเทียนอายุประมาณ 12 ปี จึงไม่ค่อยกล้าว่ากล่าวลูก เมื่อลูกทำความผิดคือ ดื่มสุรา ลักขโมย ก็จะเข้าข้างลูก มีการต่อรองกับอาจารย์เสมอ และจะใช้คำพูดว่า “เอาเลยอาจารย์เอาเลยจะเขียนจะตียังไงก็เชิญเลยดิฉันไม่ว่า” นั้นหมายความว่าไม่สามารถที่จะว่าลูกได้ เพราะต้องการชดเชยสิ่งที่ตนเองไม่เคยไม่เคยดูแลลูกทำให้ลูกขาด ซึ่งเหมือนกับว่าเป็นความผิดของตนเอง จึงต้องตามใจลูก หรือกรณีนายบี อายุ 15 ปี นักเรียนชั้น ม. 3 ดื่มสุรา และพยายามจัดห้องประชาสัมพันธ์ของ โรงเรียน เมื่อถูกจับได้ แม่ของนายบีชื่อนางนิกก็จะบอกว่า “ปกตินี้เป็นคนดี เรียนเก่ง แต่หัวอ่อนชอบตามเพื่อน เหล้าก็รู้ว่ากิน แต่ให้กินนิดหน่อย เวลาทำงาน และก็จะให้กินที่บ้าน” ซึ่งนางนิกก็แยกห่างกับพ่อของนายบีตั้งแต่ นายบี อยู่ ป. 3 หรืออายุประมาณ 9 ขวบ

ดังนั้น เมื่อพ่อแม่ไม่สามารถอบรมเลี้ยงดูลูกได้ ทั้งให้เป็นหน้าที่ของญาติ โดยเฉพาะ ปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งเป็นบุพการีบุคคลหลักของครอบครัวต้องดูแลนักเรียนแทนพ่อแม่ ที่ไปทำงานต่างจังหวัด ซึ่งปู่ ย่า ตา ยายเป็นผู้สูงอายุ หรืออายุเกิน 60 ปี เป็นส่วนใหญ่ ความรู้ น้อย จึงได้แต่รัก และเป็นห่วงหลานที่เป็นนักเรียน แต่ไม่สามารถติดตามนักเรียนได้ นักเรียนจึงสามารถหาข้ออ้างต่าง ๆ ในการออกนอกบ้าน ไปสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ได้ เช่น การไปรวมกันดื่มสุรา สูบบุหรี่ ขับรถจักรยานยนต์ก่อความรำคาญเสียงดัง เที่ยวดึก เป็นต้น รวมทั้งการที่พ่อหรือแม่พยายามชดเชยสิ่งที่ขาดหายไป เช่นการที่ขาดพ่อ หรือขาดแม่แล้วพยายามชดเชยด้วยการตามใจลูก การให้ท้ายหรือส่งเสริมลูกในทางที่ผิด ไม่ว่าจะกล่าวหรือดักเตือนลูกจึงน่าจะเป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน

จากการสัมภาษณ์เด็กชายวิทย์ อายุ 14 ปี นักเรียนชั้น ม. 2 ซึ่งมีพฤติกรรมมาโรงเรียนสาย เที่ยวดึก ขับรถจักรยานยนต์ก่อความรำคาญเสียงดัง ด้วยความเร็วสูงในชุมชนและชอบ หนีเรียน พบว่าเด็กชาย วิทย์อยู่กับยาย ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ตั้งแต่ ป. 3 เพราะพ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัดส่งเงินมาให้วิทย์โดยตรง เมื่อมีปัญหาจะเก็บไว้คนเดียว ท้อแท้ โมโหร้าย ชอบแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อน

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบุคคลในชุมชน

ภาพปรากฏการณ์ระหว่างนักเรียนกับบุคคลในชุมชน เป็นการบอกถึงความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตในชุมชนที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการควบคุมทั้งด้านจารีต ประเพณีวัฒนธรรม และกฎหมาย ดังนี้

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล องค์กร ในชุมชนพบว่าเมื่อนักเรียนอยู่นอกโรงเรียนนักเรียนจะพบกับบุคคลต่างๆนอกเหนือจากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน นั่นคือนักเรียนจะพบกับกลุ่มผู้ใหญ่ หรือบุคคลที่มีอายุมากกว่าหรือเป็นรุ่นพี่ที่ทำงานแล้ว หรืออาจรุ่นพี่ที่ยังไม่ได้ทำงานก็ตาม นอกจากนี้ นักเรียนยังมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีประสบการณ์มากกว่าทำงานหรือประกอบอาชีพแล้ว ดังนั้นพวกผู้ใหญ่ รุ่นพี่ ที่มีประสบการณ์มากกว่าก็อาศัยความอ่อนด้อยประสบการณ์ของนักเรียน หรือการขาดความรักความอบอุ่น ขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวนักเรียน ซึ่งกลุ่มนี้หวังประโยชน์จากนักเรียน ทั้งที่มีจารีตประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามเป็นบรรทัดฐานทางสังคมของชุมชน และมีกฎหมายคุ้มครองนักเรียน เด็กหรือเยาวชนอยู่แล้ว ดังเช่นนางสาวเอ ได้เล่าให้ฟังว่า “ผู้ใหญ่ในตำบลที่ศึกษาคณะหนึ่ง ชื่อ นายยุทธ มีภรรยาและลูกแล้ว นายยุทธ อายุประมาณ 45 ปี อยู่ต่างหมู่บ้านชอบเลี้ยงสุรานักเรียนหญิงคือตัว นางสาวเอ (อายุ 16 ปี นักเรียน ม. 4) นางสาวบี (อายุ 15 ปี นักเรียน ม. 3) และเด็กหญิงซี (อายุ 14 ปี นักเรียน ม. 2) ที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งในหมู่บ้านชุมชนที่ศึกษา 2-3 ครั้ง และนัดแนะนักเรียน 2 คน ในจำนวนนี้คือนางสาวเอ และนางสาวบีไปพบ และเลี้ยงสุราที่ห้างนา (ห้างนาคือที่พักของชาวนาที่ทำไว้เพื่อเป็นที่พักเมื่อออกไปทำนาหรือนอนเฝ้าเครื่องสูบน้ำ อุปกรณ์ทำนาต่าง ๆ ในตอนกลางคืน) ต่างหมู่บ้านซึ่งอยู่ห่างจากโรงเรียนมัธยมที่ศึกษาประมาณ 4 กิโลเมตร แต่ยังคงอยู่ในตำบลที่ศึกษา โดยนายยุทธไปพร้อมเพื่อนชื่อนายยนต์ อายุ 42 ปี มีภรรยาและลูกแล้ว ตั้งแต่เวลาบ่ายสอง โมงจนมืดค่ำ ซึ่งจากข้อมูลที่พบ การกระทำหรือพฤติกรรมดังกล่าวของนายยุทธ และนายยนต์ ประชาชนในชุมชนที่ศึกษาไม่ยอมรับถือว่าเป็นการฝ่าฝืนบรรทัดฐานของสังคม คือฝ่าฝืนกฎหมายอย่างชัดเจน เนื่องจากเด็กและเยาวชนย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2546 และต้องไม่จัดให้เด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ แม้แต่นางสี่ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านและมีบ้านอยู่ติดกับบ้านของนายยนต์ พอทราบพฤติกรรมเช่นว่านี้ของนายยนต์และลุงยุทธ ก็บอกว่า “พฤติกรรมอย่างนี้รับไม่ได้ มีลูกมีเมียแล้วยังทำตัวชี้เหล้าเมายาไม่รู้จักละเว้นลูกเด็กเล็กแดงผิดลูกผิดเมียเขา ซึ่งมัน ไม่ถูกต้อง”

นอกจากนี้ในด้านศีลธรรม จารีต ประเพณี ผู้ใหญ่หรือคนโตทั้ง 2 คน ก็ยังทำผิดศีลธรรมและจารีต เนื่องจากทั้ง 2 คน มีภรรยาอยู่แล้ว จากการสัมภาษณ์นางสาวเอ นางสาวบี และเด็กหญิงซี เล่าสอดคล้องกันว่า “รู้ว่าการดื่มเหล้า สูบบุหรี่และกลับเข้าบ้านดึกผิดระเบียบของโรงเรียน ขัดต่อจารีต ประเพณี วัฒนธรรมอันดีของไทยและยังขัดต่อประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนที่ศึกษาที่ไม่ยอมรับหญิงสาวหรือเด็ก โดยเฉพาะที่ยังอยู่ในวัยเรียน ยังไม่มีรายได้เป็นของตนเอง ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ และเที่ยวกลางคืน ซึ่งจะถูกลงโทษในแง่ไม่ดี พ่อแม่ก็ไม่ทราบว่ามันดื่มเหล้า” ทั้งนี้เพราะทั้งสามคนบอกพ่อแม่หรือผู้ปกครองว่ามาทำงานกลุ่ม มาทำรายงานที่บ้านเพื่อน

ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองรู้ เขาต้องถูกลงโทษ แต่ที่มานั่งดื่มสุราร้านอาหารและไปนั่งดื่มที่ห้างนาเพราะชวนกันทั้งกลุ่ม ซึ่งทั้งกลุ่มเป็นเพื่อนรักกัน เนื่องจากเล่นกีฬาฟุตบอลหญิงด้วยกันและเห็นว่าผู้ที่ชวนคือนายยุทธ ซึ่งเด็กทั้ง 3 คน เรียกว่า “ลุงยุทธ” กับนายยนต์ ซึ่งเด็กทั้ง 3 คน เรียกว่า “พ่อยนต์” ลงชวนด้วยความบริสุทธิ์ใจ และนักเรียนหญิงทั้งสามคน บอกว่า “ด้วยความอยากสนุก คลายเหงา เพราะดื่มเหล้าแล้วเพลินไม่คิดมากและอยู่กับเพื่อนประกอบกับคิดว่า ไม่มีอะไรเสียหาย คนที่ดื่มสุราทั้งหญิงและชายในชุมชนที่เคยเห็นก็มีจำนวนมากเลิกดื่มแล้วกลับบ้าน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ เด็กหญิงบีทำให้ทราบว่าต่อมาเด็กหญิงบีได้มีเพศสัมพันธ์กับนายยนต์เพราะความเมาซึ่งต่อมา นางสาวบีก็มีเพศสัมพันธ์กับนายยนต์บ่อยครั้ง เมื่อมี โอกาสซึ่งนายยนต์ก็จะหาโอกาสหลบภรรยา มาหานางสาวบีเสมอ จึงพอสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าและมีทรัพย์สินเงินทอง พยายามใช้ความอ่อนด้อยประสบการณ์ของเด็กประกอบกับเด็กกลุ่มนี้ขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว จึงถือ โอกาสที่จะหาประโยชน์จากเด็กทั้งสามคนในด้านร่างกายของเด็ก”

ส่วนกรณีการตกแต่งรถจักรยานยนต์ และการจับขี้ก่อก่อความรำคาญให้แก่ประชาชนในชุมชน เช่น การแต่งท่อไอเสียให้ดัง การติดเครื่องเสียงที่รถจักรยานยนต์ การตัดใช้คอปไฟให้เดี่ยว หรือ ภาษานักเรียนหรือนักแต่งรถเรียก “โหลดเดี่ยว” การแต่งแฮนด์ให้เดี่ยวหรือโค้งงอให้ผิดรูปไปจากเดิม การเปลี่ยนล้อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ นักเรียนที่แต่งรถเหล่านี้มองดูว่าเป็นความสวยงามแตกต่างจากรถคันอื่น ทันสมัย ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดความรำคาญให้แก่ประชาชนในชุมชนแล้ว ยังเป็นอันตรายต่อผู้จับขี้ก่อก่อด้วยเนื่องจากการตัดแปลงดังกล่าว จากการสังเกตที่ร้านตกแต่งรถจักรยานยนต์ในหมู่บ้าน ซึ่งมีอยู่ 1 ร้าน และร้านที่ตัวอำเภอ 1 ร้าน พบว่าร้านตกแต่งรถจักรยานยนต์ทั้ง 2 ร้าน จะมีสิ่งที่เหมือนกันคือเป็นร้านที่รับซ่อมจักรยานยนต์ เปลี่ยนอะไหล่ อุปกรณ์รถจักรยานยนต์ มีช่างคอยบริการ ที่สำคัญคือมีหนังสือมอเตอร์ไซด์ ไว้ให้ลูกค้าดูแบบถ้าจะตกแต่งหรือเปลี่ยนอะไหล่ชิ้นส่วน อุปกรณ์ส่วนใดของรถจักรยานยนต์สามารถเปลี่ยนได้ทันทีหรือถ้าไม่มีของทางร้านก็ยินดีสั่งมาบริการให้ ราคาในการตกแต่งตัดแปลงรถจักรยานยนต์อยู่ในราคาตั้งแต่ 200 ถึง 5,000 บาท ผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์ที่ไปตกแต่งมา พบว่า แรงจูงใจที่สำคัญคือคือ สิ่งพิมพ์หรือหนังสือมอเตอร์ไซด์กับสื่อโทรทัศน์ และวีดิทัศน์ นอกจากนี้คือ ต้องการให้ เพศตรงข้ามหรือให้สาว ๆ สนใจ และยังเชื่อว่ารถจักรยานยนต์ที่มีการตกแต่งท่อไอเสียให้มีเสียงดัง ทำให้รถจักรยานยนต์วิ่งได้เร็วขึ้น หรือที่ภาษาใช้ทั่วไปในหมู่ผู้แต่งรถจักรยานยนต์ คือ รถแรงขึ้น เพื่อนำไปประลองหรือแข่งขันกันบนถนนสาธารณะนอกหมู่บ้าน ดังเช่น เด็กชายเพท นักเรียน ม. 2 นายพิชัย นักเรียน ม. 3 และเด็กชายมานะ นักเรียน ม. 1 ได้เล่าให้ฟังสอดคล้องกันว่า “ได้เห็นจากเพื่อนๆหรือรุ่นพี่ในหมู่บ้านไปแต่งรถแล้วสวยดี จึงไปที่ร้านมอเตอร์ไซด์ในหมู่บ้าน มีหนังสือมอเตอร์ไซด์ให้ดูแบบด้วย ถ้าอุปกรณ์ชิ้นส่วนที่เราต้องการ ไม่มีร้านก็จะสั่งให้ และได้เห็นจาก

โทรทัศน์ วิดีทัศน์ หรือเวลาเข้าเมืองไปในจังหวัดก็เห็นเขาแต่งรถกันสวยดี”

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบุคคลในชุมชนที่นำมาวิเคราะห์อีกส่วนคือความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับฝ่ายปกครองในชุมชน ซึ่งในที่นี้หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนที่รับผิดชอบ

การขับขีรถจักรยานยนต์ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญในหมู่บ้านก็เช่นกัน กำนันและผู้ใหญ่บ้านจะประกาศเสียงตามสาย หอกระจายข่าวในหมู่บ้านเป็นการห้ามปรามคักเตือนและฝากถึงพ่อแม่ให้ควบคุมดูแลด้วย เพราะกำนันและผู้ใหญ่บ้านถือว่าเรื่องนี้ควรให้ตำรวจจัดการ กรณีคล้ายกัน คือการห้ามร้านในหมู่บ้านจำหน่ายบุหรี่หรือสุราให้นักเรียน หรือเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะให้เป็นที่ของตำรวจหรืออาจมีการประสานงานไปยังตำรวจเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย จึงมีการประกาศเตือนล่วงหน้า ซึ่งผู้ใหญ่โชนและผู้ใหญ่สี ตลอดจนสารวัตรสม ได้เล่าตรงกันว่า “ประกาศเสียงตามสายเตือนผู้ปกครองให้ช่วยกันดูแลเรื่องแต่งรถมอเตอร์ไซค์ มาโดยตลอดว่า อย่าสนับสนุนให้ลูกหลานปรับแต่งเพราะเขาจะนำไปแข่งกัน มันอันตรายและผิดกฎหมาย นอกจากนี้คาบแสงก็มาขอให้ช่วยประกาศเรื่องนี้เช่นกัน พ่วงเรื่องการจำหน่ายบุหรี่ จำหน่ายเหล้าแก่เด็กของร้านค้า ด้วยว่าห้ามจำหน่ายให้เด็กเด็ดขาด”

จึงเป็นข้อสังเกตว่า ความเป็นญาติ การดูแลเกื้อกูลกันของฝ่ายปกครองในชุมชนกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในชุมชนส่วนใหญ่จึงใช้หลักการปกครองหรือหลักรัฐศาสตร์ ที่เห็นชัดเจนคือกรณีคนชราในหมู่บ้านจับกลุ่มกันเล่นมวดูห์หรือเล่นการพนันมวที่ถ่ายทอดทางโทรทัศน์ซึ่งบ้านที่เป็นจุดนัดหมายหรือคูมวดูห์ก็อยู่เยื้องกับบ้านกำนัน ห่างจากบ้านกำนันประมาณ 30 เมตรเท่านั้นเอง นอกจากนี้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านในชุมชนก็จะมีหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ เช่น ลงนามรับรองเอกสารทางทะเบียน รับรองแนวเขตที่ดิน ประสานงานกับทางอำเภอจังหวัด นำข้าวของมาให้ชาวบ้านในโอกาสต่าง ๆ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงได้รับการยอมรับและมีการปกครองแบบอ้อมที่อ้อมอาศัย ถ้าไม่มีใครมาแจ้งหรือภาษาชาวบ้านคือไม่มีใครมาฟ้องกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยตรง กำนันก็จะใช้วิธีปรามหรือคักเตือน โดยไม่ใช้อำนาจของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองตามกฎหมาย ดังนั้นการเอื้ออาทรของผู้รักษากฎหมายหรือลักษณะของชุมชนที่เป็นสังคมเกษตรจึงมีส่วนในการสนับสนุนให้เกิดความไว้ระียบ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย จารีตประเพณี ศีลธรรมอันดีของชุมชน

อีกส่วนหนึ่งคือเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าหรือมีผู้ชี้แจ้งให้จับ ในชุมชนจะมีตำรวจทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมายและชุมชนสัมพันธ์อยู่ 3 คน ในขณะที่ประชากรตำบลที่ศึกษามีจำนวนเกือบ 8,000 คน จึงเป็นภาระหน้าที่ที่หนักมากสำหรับตำรวจ จึงต้องใช้วิธีการเข้าหามวลชนของตำรวจ เมื่อใดที่หน่วยงานต้นสังกัดหรือ

รัฐบาลมีนโยบายสำคัญ เช่น ปราบปรามยาเสพติด กวดขันการจับขี้จกยานยนต์ก่อความรำคาญ กวดขันรถตัดแปลงผิดกฎหมาย กวดขันให้ผู้จับขี้จกยานยนต์ใส่หมวกกันน็อก และเปิดไฟหน้ารถ กวดขันเยาวชนที่เที่ยวกลางคืน เป็นต้น ดำรวจชุมชนทั้ง 3 ท่านก็จะทำหน้าที่ประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านประกาศเสียงตามสายและหอกระจายข่าวเพื่อแจ้งเตือนล่วงหน้าก่อน ดำรวจชุมชน สัมพันธ์ทั้ง 3 ท่าน มีคาบตำรวจ (ค.ค.) แสง เป็นหัวหน้าชุด คาบตำรวจแสงอยู่ในชุมชนแห่งนี้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2545 รวมเวลาประมาณ 4 ปี จึงคุ้นเคยกับชาวบ้าน ผู้นำชุมชนและพื้นที่เป็นอย่างดี เมื่อมีนโยบายกวดขันเรื่องใดตำรวจชุมชนทั้ง 3 นายก็จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ดังเช่น นายประชาซึ่งเป็นมัคนายกวัดบ้านสันติสุข ซึ่งเป็นวัดประจำชุมชนของ 3 หมู่บ้านสันติสุข บ้านล้อมงามและบ้านสุข ทวีเล่าให้ฟังว่า “มีอยู่วันหนึ่ง เมื่อต้นเดือนธันวาคม 2548 เห็นมีเด็กกลุ่มหนึ่งประมาณเกือบ 20 คน อยู่ตรงบริเวณสามแยกสิงห์ขาวในหมู่บ้านสันติสุขมีจักรยานยนต์ ประมาณ 10 คัน ประลองแข่งกัน ผมเลยสะกิดคาบตำรวจแสงให้ไปจับมาได้นำจักรยานยนต์ขึ้นรถ มาได้ 4 คัน และเด็กนักเรียน ม. 2 - ม. 3 จำนวน 7 - 8 คน นำมาที่ที่พักสายตรวจตำรวจในชุมชน ซึ่ง ทำการที่พักสายตรวจมีอยู่ใกล้ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลที่ศึกษา ซึ่งคาบตำรวจแสงกับ ตำรวจอีกสองคนเตรียมจะนำไปสถานีตำรวจภูธรอำเภอเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย เพราะถือว่าได้ ประกาศเตือนแล้ว ผมก็ตามไปดูที่ที่พักสายตรวจก็บอกไปว่า ใครทำผิดก็ต้องรับผิดชอบ สักครูเดียว พ่อแม่เด็กนักเรียนผู้ปกครองมากันเป็นแถว 10 กว่าคน มาถึงก็มาหาผมให้ช่วยพูดกับคาบตำรวจแสง ขอให้ปล่อย ทำทัณฑ์บนไว้ เพราะถูกจับครั้งแรก และเด็กต้องเรียนหนังสือ ซึ่งปรากฏว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองก็คือ พวกเขาช่วยเหลืองานที่วัดเป็นกรรมการบ้าง ญาติผมบ้าง ก็เลยต้องขอคาบตำรวจแสง และให้บันทึกรับรองว่าต่อไปจะดูแลนักเรียนและนักเรียนต้องไม่ทำผิดในเรื่องการจับขี้ จกยานยนต์ก่อให้เกิดความรำคาญอันตรายต่อผู้อื่นอีก” ซึ่งคาบตำรวจแสงได้กล่าวไว้ว่า “ที่จริงผมก็ ไม่อยากเอาไปโรงพักหรอก เพราะส่วนหนึ่งก็ต้องการปรามเด็ก ซึ่งก็สงสารพ่อแม่เหมือนกัน เพราะ ไปนบบ้าง ไปปรับจ้างบ้าง ลูกอยู่ทางนี้ไปจับมอเตอร์ไซด์ซึ่งแข่งกัน เห็นใจพ่อแม่เขาแต่เขาสั่งมา ให้กวดขันเรื่องพวกนี้โดยเฉพาะใกล้ปีใหม่ ทางเราต้องการลดอุบัติเหตุให้ดูแลรถตัดแปลงสภาพ ด้วย ก็เลยให้เซ็นชื่อรับทราบกันไว้ ทั้งเด็กทั้งผู้ปกครอง แต่ถ้าถูกจับอีกคราวนี้เอาแน่ แต่ผมรับรอง ได้เลยว่าเด็กพวกนี้เลิกยาก เผลอเดี๋ยวก็ไปแข่งกันอีกที่จริงร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์ก็มีส่วน ไม่น่า คดแต่งตัดแปลงรถให้เด็กไปแข่งกัน ทั้งที่ร้านก็รู้ว่าผิดกฎหมาย ผมได้ประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้เตือนผู้ปกครองเรื่องนี้ และขอความร่วมมือไปยังร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์ในหมู่บ้าน แล้วว่าอย่าตัดแปลงให้นักเรียน ส่วนเด็กนักเรียนจะไปแต่งนอกตำบลเราเรื่องของเขา ตำบลเราไม่มี ร้านทำก็แล้วกัน”

นอกจากกรณีทั้งสองแล้วก็ยังพบว่าผู้ใหญ่ที่โตกว่านักเรียนซึ่งทำงานแล้วอายุประมาณ 15 - 25 ปีจะทำตัวเป็นลูกพี่ลูกน้องเด็กนักเรียนและเลี้ยงสุรา ให้นูหรือสูบซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้จะมีสภาพขาดที่พึ่งขาดความอบอุ่นซึ่งนักเรียนเหล่านี้เรียนอยู่ ชั้น ม. 1 - ม. 2 ได้รับความเป็นมิตร เป็นที่ปรึกษาจากผู้ใหญ่เหล่านี้ เพราะผู้ใหญ่หรือคนโตจะรู้ว่านักเรียนได้รับเงินจากพ่อแม่ที่ไปทำงานต่างจังหวัดส่งเงินมาให้ใช้จ่ายโดยตรง ดังนั้นเมื่อนักเรียนเหล่านี้ได้ดื่มสุรา ได้สูบบุหรี่ของคนโตไปแล้วจะเกิดความเป็นพวกพ้องและ เห็นว่าคนโตเหล่านี้เป็นที่พึ่งได้ดังนั้นเมื่อเด็กนักเรียนเหล่านี้เมื่อมีเงินก็จะนำเงินมาเลี้ยงสุราผู้ใหญ่ตอบแทน ซ้อนูหรือร่วมกันสูบ หรือแบ่งเงินให้ใช้ ผู้ใหญ่หรือคนโตเหล่านี้ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง รับจ้างทั่วไป มีงานบ้าง ไม่มีบ้าง ซึ่งกำหนดพินิจเล่าให้ฟังว่า “คนโตฉลาดสร้างความสนิทสนมเป็นเพื่อนหรือบางทีก็นับญาติให้เป็นลูกบางครั้งจะถือโอกาสใช้เด็กให้ไปเอาของซึ่งเป็นการขโมย หรือไปหยิบของคนอื่นเขามาเฉย ๆ ไปหยิบเศษเหล็กที่อยู่ในสภาพดี เช่น จอบ พลั่ว เพราะเด็กไม่ค่อยมีใครสังเกต ถ้าโดนจับได้ก็จะเป็นอะไรมาก เมื่อเอาไปขายก็ได้เงินมาใช้กัน คือการใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขโมยแล้วเอาไปขายหรือถ้าคนโตมีของ ก็จะให้เด็กเอาไปขาย” จากการสังเกตกลุ่มนักเรียนชั้น ม. 1 เด็กชายกราน เด็กชายปอง เด็กชายประสาน อายุ 13 ปี เท่ากันและเด็กชายเรียวอายุ 14 ปี แต่อยู่คนละห้อง คบกันมาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาเพราะเรียน โรงเรียนเดียวกันยกเว้นนายเรียวซึ่งย้ายมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาอยู่กับยาย ทั้ง 4 คนอยู่กับย่าหรือยาย พ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัด จุดนัดพบนอก โรงเรียนของนักเรียนทั้ง 4 คน คือ บ้านของเด็กชายปองเนื่องจากพ่อแม่ของเด็กชายปองหย่าร้างกันพ่อไปมีเมียใหม่ และไปทำงานในจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ จากคำบอกเล่าของนาง สา ซึ่งเป็น ย่า ทำหน้าที่ดูแลเป็นผู้ปกครองของเด็กชายปอง สรุปได้ว่า พ่อของเด็กชายปองตามใจมาก พยายามให้เด็กชายปองทุกอย่างตามที่ขอ เช่น ซื้อรถจักรยานยนต์ให้ 1 คัน ให้เงินใช้เดือนละ 2,000 บาท โดยส่งเงินให้เด็กชายปองโดยตรง และสามารถขอเพิ่มเติม ได้อีก เด็กชายปองจึงอยู่บ้านคนเดียวโดยมีย่าอยู่บ้านอีกหลังหนึ่งใกล้เคียงกันบ้านเด็กชายปองจึงเป็นแหล่งรวมของเพื่อน ๆ ที่มีปู่ ย่า ตา ยาย คุณเฒ่า เมื่อรวมตัวกันหลังเลิกเรียนก็จะไปเล่นตะกร้อกันที่ลานดินใกล้บ้านกับเพื่อนรุ่นพี่ที่โตกว่า ซึ่งเพื่อนรุ่นพี่กลุ่มนี้จะมีอายุ 18 - 25 ปี 3 - 4 คน เมื่อเล่นกีฬาเสร็จก็จะมานั่งคุยกันที่ถนนหน้าบ้านของเด็กชายปอง นั่งบนรถจักรยานยนต์ข้าง นั่งในบ้านข้าง หรือนั่งอยู่ริมถนน มีการซื้อสุรามาดื่ม โดยรุ่นพี่ก็จะซื้อสุรามาเลี้ยงก่อน ให้นูหรือสูบ จากนั้นก็จะมีการซื้อรถจักรยานยนต์เล่นในหมู่บ้านข้าง ออกไปนอกหมู่บ้านข้าง ไปกัน 2 - 3 คัน เพราะเด็กชายกรานก็มีรถจักรยานยนต์ รุ่นพี่ก็มีหนึ่งคัน เที่ยวเล่นกันจนถึงเวลาประมาณ 5 โมง หรือเที่ยงคืนทุกคนจึงขับรถกลับบ้านเด็กชายปอง เพื่อนทุกคนจะขออนอนค้างคืนที่บ้านเด็กชายปอง โดยเฉพาะเด็กชายประสานและเด็กชายเรียว โดยเด็กชายปองอ้างกับ

ย่า ว่าต้องการให้สองคนนั้นนอนเป็นเพื่อน เมื่อมีการดื่มสุรา เทียวและกลับบ้านดึก จึงเป็นต้นเหตุให้ไปโรงเรียนสายเมื่อเช้าเรียนกึ่งวันนอน ไม่อยากเรียน จึงหนีเรียนจนกระทั่งไม่อยากจะเรียน ขยายกับย่าและครูช่วยกันตามหาหว่านล้อมให้เด็กกลุ่มนี้ ทั้ง 4 คน ให้ไปโรงเรียนแต่ก็ไม่ได้ผล จนกระทั่งเด็กชายปอง เด็กชายประสานและเด็กชายเรียวไม่มาสอบปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เด็กชายปองแล้วว่า “เงินที่ได้มาเดือนละ 2,000 บาท ส่วนมากก็จะนำไปใช้จ่ายด้วยการเลี้ยงผู้ใหญ่หรือคน โตและเพื่อนซึ่งรวมถึงการเลี้ยงสุรา ซื้อมือหรี เต็มน้ำมันรถจักรยานยนต์ด้วย เมื่อเงินหมดเคยขโมยล้อรถจักรยานยนต์ ไปขาย เพราะคน โตแนะนำ” กรณีคล้ายกันคือเด็กชายกราน อายุ 13 ปี นักเรียนชั้น ม. 1 กล่าวว่า “ขโมยฝากระดอมซ้อมห้องส้วมนักเรียนของโรงเรียน ไปขายร้านซ่อมเครื่องยนต์และงานโลหะทั่วไป ทั้งที่มีได้เป็นร้านรับซื้อของเก่าแต่ประการใดที่อยู่ในหมู่บ้านสันติสุข ราคา 50 บาทเอาเงินที่ขายได้ไปเติมน้ำมันรถจักรยานยนต์ และให้รุ่นพี่หรือคน โตที่คบกันอยู่เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากคนโต ในความเป็นพวกพ้องและตอบแทนคนโตที่ให้อะไรแก่เขาหลายอย่างโดยเฉพาะการกินการเที่ยว การให้คำปรึกษาเป็นต้น”

จากทั้งสามกรณีจะเห็นว่าผู้ใหญ่หรือที่นักเรียนเรียกว่า “คนโต” ผู้ซึ่งมีประสบการณ์มีอายุมากกว่า มีความฉลาด และใช้กลอุบายในทางไม่สุจริตต่อนักเรียนที่อ่อนด้อยประสบการณ์กว่า จะหวังประโยชน์จากนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยวิธีการที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ทั้งการดื่มเหล้า การสูบบุหรี่ การลักขโมย การเที่ยวกลางคืน ตกแต่งรถจักรยานยนต์และขับซิ่งโดยก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนนอกเวลาเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนนอกโรงเรียน หรือในช่วงเวลา วันที่ไม่ต้องมาโรงเรียน ไม่ต้องเรียนหนังสือ โดยการนัดหมายรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมในวันหยุด หรือทำกิจกรรมตอนเย็นหลังเลิกเรียน จะมีการรวมตัวกันทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่นการฝึกซ้อมกีฬาฟุตบอล เล่นฟุตบอลกันเองโดยไม่มีครูควบคุม เล่นตะกร้อที่สนามกีฬาของโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักกีฬาของโรงเรียน และอีกส่วนหนึ่งจะไปเล่นกีฬาที่โรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้าน นอกจากนี้นักเรียนบางส่วนยังหาที่ว่างที่พอจะเล่นตะกร้อได้ตามลานหน้าบ้านหรือข้างบ้านของตนเอง ข้างบ้านเพื่อนก็มีบ้างแต่ไม่มากนัก ในส่วนของนักเรียนที่เล่นกีฬาทั้งในและนอกโรงเรียนนี้ เมื่อเลิกเล่นกีฬาแล้วบางคนจะกลับบ้านทันที บางส่วนจะจับกลุ่มเพื่อนนัดแนะที่จะทำอะไรต่อไป จากการสังเกตกลุ่มนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นนักฟุตบอลของโรงเรียน มีสมาชิกในกลุ่มคือ นาย รส อายุ 18 ปี เรียนชั้น ม. 5 นายคร อายุ 18 ปี นักเรียน ม. 2 เด็กชายเพท อายุ 14 ปี นักเรียนชั้น ม. 2 นายพิชัย อายุ 16 ปี นักเรียนชั้น ม. 3 กลุ่มนี้คือกลุ่มนักกีฬาที่มีรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะของตนเองซึ่งเด็กชายเพชรเล่าว่า “ก่อนซ้อมฟุตบอลและหลังซ้อมฟุตบอลก็จะรวมกันดูรถจักรยานยนต์

กัน โน้นคั่นนี้ของเพื่อนในกลุ่มและของตนเอง” จากการสังเกตพบว่าจะมีการติชมและแนะนำหรือให้คำปรึกษากันเองในกลุ่ม ตั้งแต่ควรจะเปลี่ยนอุปกรณ์ตัวนั้นตัวนี้ได้สวขึ้น จะได้แรงและเร็วขึ้น มีการประมาณราคาและร้านที่จะทำด้วย ซึ่งในกลุ่มจะมีการจะมีการเปรียบเทียบราคารถจักรยานยนต์ในกลุ่มและรถจักรยานยนต์ของคนนอกกลุ่มที่เคยเห็นหรือที่เคยเห็นจากหนังสือโทรทัศน์ วิทยุทัศน์ ซึ่งนายพิชัยเล่าว่า “หลังการซ้อมฟุตบอลแล้วก็คุยกันเรื่องมอเตอร์ไซค์จากนั้นเมื่อได้เวลาพอสมควรใกล้ค่ำ ก็ขับขี่ออกนอกโรงเรียนไปเป็นกลุ่มไม่เร็วมากนัก แต่เสียงดังมาก” ซึ่งหมอกันหัวหน้าศูนย์สุขภาพตำบลที่ศึกษา บ้านอยู่หมู่บ้านคงเจริญ ติดถนนใหญ่เล่าให้ฟังว่า “พวกนักฟุตบอล โรงเรียนมัธยมที่ศึกษา ขับขี่รถมอเตอร์ไซค์เสียงดังมากและไม่มีความเร็วใจใคร ชักันเต็มถนน” และจากการสัมภาษณ์นายรสนายรสนเล่าว่า “พวกผมจะขี่ชะลอความเร็วซี่ซี่ ๆ แต่เมื่อพ้นบ้านผู้นำชุมชน โดยเฉพาะบ้านกำนันพินิจ หรือบ้านสารวัตรกำนันหรือพื้นที่บริเวณชุมชนที่มีบ้านเรือนอยู่หนาแน่นก็จะขับอย่างรวดเร็ว กระซาก และบิดคันเร่งซึ่งภยานักขับขี่รถจักรยานยนต์ เรียกว่า “บีล” และไปตั้งหลักรวมกันบริเวณสามแยกสี่เหลี่ยม” บางวันผู้วิจัยสังเกตพบว่านักเรียนกลุ่มนี้ก็ขับเล่นกันไปตามถนนเรื่อย ๆ แต่บางวันจะเปรียบเทียบแข่งขันกันเป็นคู่ นอกจากจะแข่งขันกันในกลุ่มแล้วยังมีนักเรียนนอกกลุ่มซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนเดียวกันมาประลองด้วย เหตุการณ์การแข่งขันรถจักรยานยนต์ไม่ได้มีแข่งทุกวัน เพราะบางวันเล่นกีฬาเล็กเย็นมาก ประกอบกับบางครั้งมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจกวาดจับและมีการประกาศห้ามปรามทางเสียงตามสายหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน แต่ปรากฏการณ์การรวมกลุ่มจะมีทุกวันที่มีการซ้อมกีฬาหรือเล่นกีฬาในโรงเรียน นักเรียนกลุ่มนี้ก็จะรวมตัวกันที่บ้านของเด็กชายเพทซึ่งอยู่บ้านสันติสุข เพราะที่บ้านของเด็กชายเพทเป็นร้านซ่อมตกแต่งรถจักรยานยนต์ โดยเจ้าของร้านคืออาของ เด็กชายเพท ก็จะมีการมาตกแต่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่ต้องใช้เงิน เช่น การขันน็อต หยอดน้ำมันคันเร่ง เติมน้ำมัน เป็นต้น จากนั้นก็แยกย้ายกันกลับ จะมีเพียงนายคร ที่ยังไม่กลับบ้านซึ่งนายครเล่าว่า “ที่ยังไม่กลับบ้านเพราะจะไปหาเพื่อนสนิทอีกคนที่เรียนอยู่ห้องเดียวกันคือเด็กชายชูป เนื่องจากมีรถจักรยานยนต์คนละคัน ดังนั้นจึงนำรถจักรยานยนต์ไปจอดไว้ที่บ้านเพื่อนบ้างหรือบ้านของนายครบ้าง แล้วแค่ใกล้ที่ใดหรือสถานที่ที่จะไปแล้วก็จะซ้อนกันไปเพียงคันเดียว”

จากการสัมภาษณ์นายคร ซึ่งนายคร เล่าว่า นายครอยู่บ้านคนเดียว โดยมีลุงซึ่งอยู่บ้านใกล้กันเป็นผู้ดูแล โดยนายครเคยเข้าไปอยู่ในสถานแรกรับเด็กชายเมื่อปี 2544 – 2545 ซึ่งขณะนั้นอายุ 12 ปี ในคดีขโมยเงิน อยู่ในสถานกักกัน 2 ปี ขณะนี้เพื่อนรุ่นเดียวกันอยู่ชั้น ม. 6 แต่ก็ไม่ได้คบเพื่อนรุ่นเดียวกัน นายครคบอยู่กับเพื่อนในห้องซึ่งอายุน้อยกว่า โดยมีเพื่อนสนิทชื่อเด็กชายชูปอายุ 14 ปี ชูปอยู่กับย่าเช่นเดียวกัน เมื่อนายครและเด็กชายชูปพบกันแล้วจะชวนกันขี่จักรยานยนต์ไป

ตามถนนและหยุดรถบนถนนที่ไม่ค่อยมีคนพลุกพล่านหรือหลังสำนักสงฆ์ ซึ่งมีอยู่แห่งเดียวในตำบล โดยทั้งสองคนได้ซื้อสุรา 40 คีกริ ไปดื่มด้วย ส่วนเด็กชายชูปซึ่งมีเงินมากกว่านายครจะเป็นผู้ออกเงินซื้อ ทั้งสองคนชวนกันนั่งดื่มสุรา และสูบบุหรี่ โดยนายครเป็นคนชวนและสอนให้ชูปดื่มสุราและสูบบุหรี่ สำหรับสุราและบุหรี่จะซื้อจากร้านค้าในหมู่บ้าน ซึ่งไม่ว่าใครไปซื้อก็จะขายให้โดยไม่คำนึงถึงว่าเป็นเด็ก เยาวชน นักเรียน ไปซื้อ จะขายให้ทุกคน ซึ่งนายครบอกว่าไปซื้อสุราและบุหรี่จากร้านป่าเนยในหมู่บ้าน ซึ่งผู้ใหญ่มาบอกว่า “ไปเดือนป่าเนยหลายครั้งแล้วเรื่องขายเหล้าขายบุหรี่ให้เด็ก โดยเฉพาะรู้อยู่แล้วว่ากลุ่มนายครและเด็กชายชูปอายุไม่ถึง 18 ปี และยังเป็นนักเรียนอยู่ ซึ่งผิดกฎหมายอย่างชัดเจน แค่ออผล่อป่าเนยก็ขายให้เด็กอีก”

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในขณะที่อยู่ในโรงเรียน

การเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่จำนวนประมาณ 270 คน หรือประมาณร้อยละ 54 มาโรงเรียนด้วยวิธีการเดินเท้าผู้ที่เดินเท้าไกลที่สุดประมาณ 1 กิโลเมตร อยู่หมู่บ้านคงเจริญ นักเรียนประมาณ 52 คน หรือประมาณร้อยละ 11 ทั้งที่อยู่บ้านไกลและบ้านใกล้โรงเรียน ขับจักรยานยนต์มาโรงเรียน นักเรียนประมาณ 24 คนหรือประมาณร้อยละ 5 จักรยานมาโรงเรียน ส่วนที่เหลือจะขึ้นรถบัสของโรงเรียนและรถสองแถวหกล้อใหญ่ที่โรงเรียนจัดบริการประมาณ 150 คนหรือประมาณร้อยละ 30 นักเรียนที่มาโรงเรียนเช้า ส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนชั้น ม.1 นักเรียนที่มาถึงโรงเรียนคนแรก และคนที่สอง ที่สามมาถึงเวลาประมาณ 06.30 โดยการเดินเท้ามาโรงเรียนเพราะบ้านอยู่ใกล้โรงเรียน บุคลากรที่มาโรงเรียนเช้าที่สุดคือผู้อำนวยการ โรงเรียนทั้งนี้เพราะผู้อำนวยการ โรงเรียนพักอาศัยที่บ้านพักของโรงเรียน รถบัสรับส่งนักเรียนและรถสองแถวหกล้อใหญ่ที่โรงเรียนจัดบริการรับส่งนักเรียนจะมาถึงโรงเรียนเวลาประมาณ 07.20 น. เมื่อนักเรียนมาถึงโรงเรียนจะมีครูเวรยืนรับนักเรียนตอนเช้าและในตอนเย็นจะมีครูเวรส่งนักเรียนกลับตอนเย็น หมุนเวียนกันจนครบทุกคน โดยครูท่านใดที่อยู่ไกล และมาโรงเรียนช้ากว่า 07.15 น. ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่กำลังเดินเข้าโรงเรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายก็จะรอรับนักเรียนแทนไปพลาทก่อนเป็นวิถีชีวิตประจำวันในโรงเรียน

เมื่อนักเรียนเข้าประตู โรงเรียนมาจะขึ้นเข้าแถวโดยพร้อมเพรียงกันชุดละประมาณ 15 คน แล้วทำความเคารพ ถ้านักเรียนคนใดแต่งกายผิดระเบียบ ไว้ทรงผมไม่ถูกต้อง ไม่ปิกชื่อโรงเรียน โดยเฉพาะวันแต่งชุดลูกเสือนักเรียนคนใดแต่งชุดไม่ถูกต้องก็จะต้องถูกเรียกเพื่อมาลงชื่อไว้และครูเวรก็จะลงโทษด้วยการให้บำเพ็ญโยชน์ เช่น เก็บขยะ ถอนหญ้า เป็นต้น ครูเวรจะทำหน้าที่ถึงเวลา 07.45 น. จากนั้น จะไปดูแลนักเรียนชั้นของตนเองเข้าแถว ส่วนที่ประตูโรงเรียนก็จะเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้ที่ผู้อำนวยการ โรงเรียนมอบหมายในการรับนักเรียนที่มาสาย ซึ่งจะมินิกเรียนมาสายด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนชั้น ม. 2 - ม. 3 และนักเรียนชั้น

ม. 5 - ม. 6 มีข้อสังเกตว่านักเรียนที่มาสายคือนักเรียนที่อยู่บ้านใกล้โรงเรียนที่มาโรงเรียนด้วยวิธีเดิน และขับจักรยานยนต์มาโรงเรียน ส่วนนักเรียนที่อยู่ไกลหรือนอกตำบลที่ศึกษาและที่มาโรงเรียนสายซึ่งมาโรงเรียนด้วยรถจักรยานยนต์เช่นกัน สาเหตุที่มาสาย เช่น นางสาวสนและนางสาววัลย์ อายุ 17 ปีเท่ากัน นักเรียนชั้น ม. 5 บ้านอยู่ในชุมชนที่ศึกษา คือ หมู่บ้านล้อมงาม และหมู่บ้านคงเจริญ ขับจักรยานยนต์มาโรงเรียน และมาสายบ่อยครั้ง บ้านอยู่ห่างจากโรงเรียนประมาณ 1 กิโลเมตร และ 800 เมตรตามลำดับ ให้เหตุผลง่าย ๆ ว่า “ตื่นสายและไม่มีคนปลุก” กรณีนายภู อายุ 18 ปี นักเรียนชั้น ม. 6 เช่นกัน วันแรกที่มาโรงเรียนสายก็บอกว่า “รถจักรยานยนต์ขารั่ว” วันที่สองบอกว่า “รอเพื่อน” วันที่สามบอกว่า “ไปส่งยาย” จนกระทั่งไม่มีข้ออ้างเลยบอกว่า “นอนดึกตื่นสายเอง” เด็กชายตรี อายุ 14 ปี นักเรียนชั้น ม. 2 ก็เช่นเดียวกัน อาศัยอยู่บ้านล้อมงาม ห่างจากโรงเรียนประมาณ 700 เมตร ขับจักรยานยนต์มาโรงเรียนเช่นกัน และมาสาย ส่วนนายคร นักเรียนชั้น ม. 2 จะไม่มีข้อแก้ตัว จะรับผิดชอบแต่โดยดีที่ตื่นสาย

จากการสอบถามข้อมูลจากเพื่อน ๆ ของนางสาวสน พบว่านางสาวสน อยู่บ้านคนเดียว โดยมีป่าอยู่บ้านใกล้เคียงคอยดูแล ครอบครัวย่ำร้าง แม่ส่งเสียให้เรียน และจะมีเพื่อนสนิทเพียงคนเดียวคือนางสาววัลย์ อยู่กับป่าเช่นกันเพราะพ่อแม่หย่าร้างกันตอนเป็นนางสาวสนและนางสาววัลย์ จะมีเพื่อน 3-4 คน มาทำกิจกรรมทำรายงานส่งครูที่บ้านเพราะบ้านนางสาวสนมีความเป็นอิสระ ป่าไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวหรือบางครั้งก็อาจจะขับจักรยานยนต์ซ้อนกันไป ทำกิจกรรมต่าง ๆ บางวันเข้ามาในโรงเรียนมาทำกิจกรรมที่ครูมอบหมาย เช่น รดน้ำต้นไม้ จากนั้นก็จะไปบ้านเพื่อนผู้ชายที่อยู่ต่างโรงเรียนหรือนางครั้งไปบ้านเพื่อนที่ทำงานแล้วมีการดื่มเบียร์กันบนแคร่หน้าบ้าน หรือยืนคุยกันที่รถจักรยานยนต์ริมถนน ก่อนที่จะขับรถจักรยานยนต์ไปด้วยกันกับเพื่อนผู้ชายเป็นกลุ่มเริ่มจาก 2 คัน เป็น 5 - 6 คัน ออกไปตามถนนสาธารณะนอกหมู่บ้านคงเจริญ ผู้วิจัยได้สอบถามทั้ง 2 คนว่า ไปไหนจึงกลับบ้านดึก นางสาวสนบอกว่า “ไปเรื่อย ๆ ทำงานบ้านเสร็จการบ้านเสร็จก็ไม่ว่าไปไหนไปหาเพื่อนเก่าบ้าง เพื่อนปัจจุบันซึ่งส่วนมากเป็นเพื่อนผู้ชายให้เลี้ยงเหล้าบ้าง กลับก็ไม่ดึกทุกวัน อาทิตย์หนึ่งออกไปเที่ยวอย่างนี้ประมาณ 4 - 5 วัน” นายภูก็เช่นกันอยู่กับยายเพราะพ่อแม่หย่าร้างกันจึงไม่มีคนดูแล ยายอายุ 72 ปี จึงติดตามภูไม่ค่อยทัน ภูจะไปไหนมาไหนมีอิสระพอสมควร และมีจักรยานยนต์หนึ่งคัน โดยนายภูบอกกับผู้วิจัยว่า “ชอบดื่มเบียร์เพราะเพลินดี ประกอบกับมีเพื่อนที่ทำงานขับรถไถ เลี้ยงซื้อหมูหรีให้สุบ โดยบอกกับยายว่าไปบ้านเพื่อน ส่วนสาเหตุที่มาสายเพราะว่าตื่นสาย และตอนเช้าที่โรงเรียนไม่มีอะไร ครูพูดหน้าแถวหน้าเบื่อกมาก เรียนใกล้จบ ม. 6 แล้วขอให้แก่ผ่าน ๆ ไปเพราะไม่ตั้งใจจะเรียนต่ออยู่แล้ว แต่จะทำงานเพราะไม่มีใครส่งเรียนตอนนี้คิดสนุกกับรอ (หมายถึงระดับผลการเรียนได้ 0 หรือสอบตกต้องสอบซ่อม ส่วน รอ หมายถึง ร คือ ผลการเรียน

ไม่สมบูรณ์จึงไม่มีการตัดสินผลการเรียน ถ้ามีผลการเรียน ร จะทำให้ไม่จบการศึกษาในแต่ละช่วงชั้น) 7 วิชา ยังไม่รู้จะจบ ม.6 หรือเปล่า”

จากผลการสัมภาษณ์เด็กชายตรีทราบ ว่า อาศัยอยู่กับตาและยาย โดยที่พ่อและแม่ไปทำงานต่างจังหวัดซึ่ง มา โรงเรียนสายหรือชอบหินเรียน โดยเฉพาะมาไม่ทันเคารพธงชาติบ่อยครั้ง จากสถิติของครูที่ปรึกษา สัปดาห์หนึ่งจะมาสายไม่ทันกิจกรรมหน้าเสาธงถึง 3 วัน เล่าว่า “อยู่กับตาและยายอายุประมาณ 60 กว่า ๆ มาตั้งแต่เล็ก ๆ ประมาณ ป. 1 – ป. 2 ที่มาสายเพราะตาเรียกตอนเช้าแล้วไม่ตื่น ประกอบกับอุปกรณ์แต่งกายไม่ครบ บางวันรองเท้าไม่มี ถูกเท้าหาย กระเป๋าหาย โดยเฉพาะวันพุธที่มีลูกเสือ ครูจะตรวจตั้งแต่ประตู โรงเรียน จนเข้าแถวหน้าเสาธงเลยไม่อยากมาเช้า” ส่วนนายคร มา โรงเรียนไม่ทัน เพราะตื่นสาย จากการเที่ยวกับเพื่อนดึก และมีการดื่มสุรา จึงทำให้บางวันมาโรงเรียน 10.00 น.

โรงเรียนมัธยมที่ศึกษากำหนดเวลาที่นักเรียนต้องพร้อมที่หน้าเสาธง เข้าแถวเคารพธงชาติในเวลา 07.45 น. และกิจกรรมอื่น ๆ หน้าเสาธง รวมถึงการอบรมของครูเวรประจำวัน การแจ้งข่าวสารของครูต่อนักเรียน การแสดงความยินดีแก่ครูและนักเรียนที่สร้างชื่อเสียงแก่โรงเรียนและ ได้รับรางวัลต่าง ๆ จะใช้เวลาประมาณ 20 - 30 นาที จากนั้นเวลาประมาณ 08.15 น. นักเรียนจะขึ้นไปในห้องประจำชั้นหรือโฮมรูม (Homeroom) การ โฮมรูม คือ การที่ครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้น ได้อบรมนักเรียนด้านต่าง ๆ หรือ แก้ปัญหานักเรียน พัฒนานักเรียน มีการปรึกษาหารือกันกับนักเรียน ซึ่งเปรียบครูที่ปรึกษาเป็นพ่อหรือแม่คนที่สองของนักเรียน บางครั้งครูประจำชั้นอาจจะต้องไปพบผู้ปกครองนักเรียนที่บ้าน การ โฮมรูมจะปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน แต่บางวันกิจกรรมหน้าเสาธงนาน เกินเวลาไปถึง 08.40 – 08.50 น. ทำให้ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นไม่ได้พบนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและนั่งอยู่กลางแดด นักเรียนร้อนครูที่ปรึกษาก็จะไม่อยู่ที่นักเรียนเข้าแถวแต่จะหลบใต้ต้นไม้หรือใต้อาคารเนื่องจากร้อนเช่นกัน นักเรียนไม่ค่อยสนใจฟังถ้าวันใดกิจกรรมยาว ๆ ยกเว้นถูกกระตุ้นจากครูเวรหน้าแถวหรือถูกดุ ถูกเรียกชื่อ หรือถูกขู่ว่าเดี๋ยวจะให้ออกมาพูดนะว่าครูพูดเรื่องอะไร นักเรียนก็จะสนใจฟังสักครูหนึ่งนางสาวบีซึ่งเป็นนักเรียนเรียนดี ผลการเรียนอยู่ในระดับสามกว่าขึ้นไป ชอบมา โรงเรียนสาย อ้างว่า “ส่วนหนึ่งที่มาโรงเรียนสายนอกจากนอนดึก แล้วยังไม่อยากมาฟังครูบ่นหน้าเสาธงหน้าแถวซ้ำซาก ร้อนก็ร้อน” หรือเด็กชายตั้ง อายุ 15 ปี นักเรียนชั้น ม. 3 หลานกำนันพินิจบ้านอยู่ห่างจากโรงเรียนประมาณ 200 เมตร บอกว่า “ครูพูดหน้าเสาธง นาน กิจกรรมเยอะและฟังไม่ค่อยรู้เรื่องทำให้นักเรียนจับกลุ่มคุยกัน ไม่ฟังครู จึงไม่อยากมาเช้า” เป็นเหตุผลหนึ่งที่เด็กชายตั้งบอก

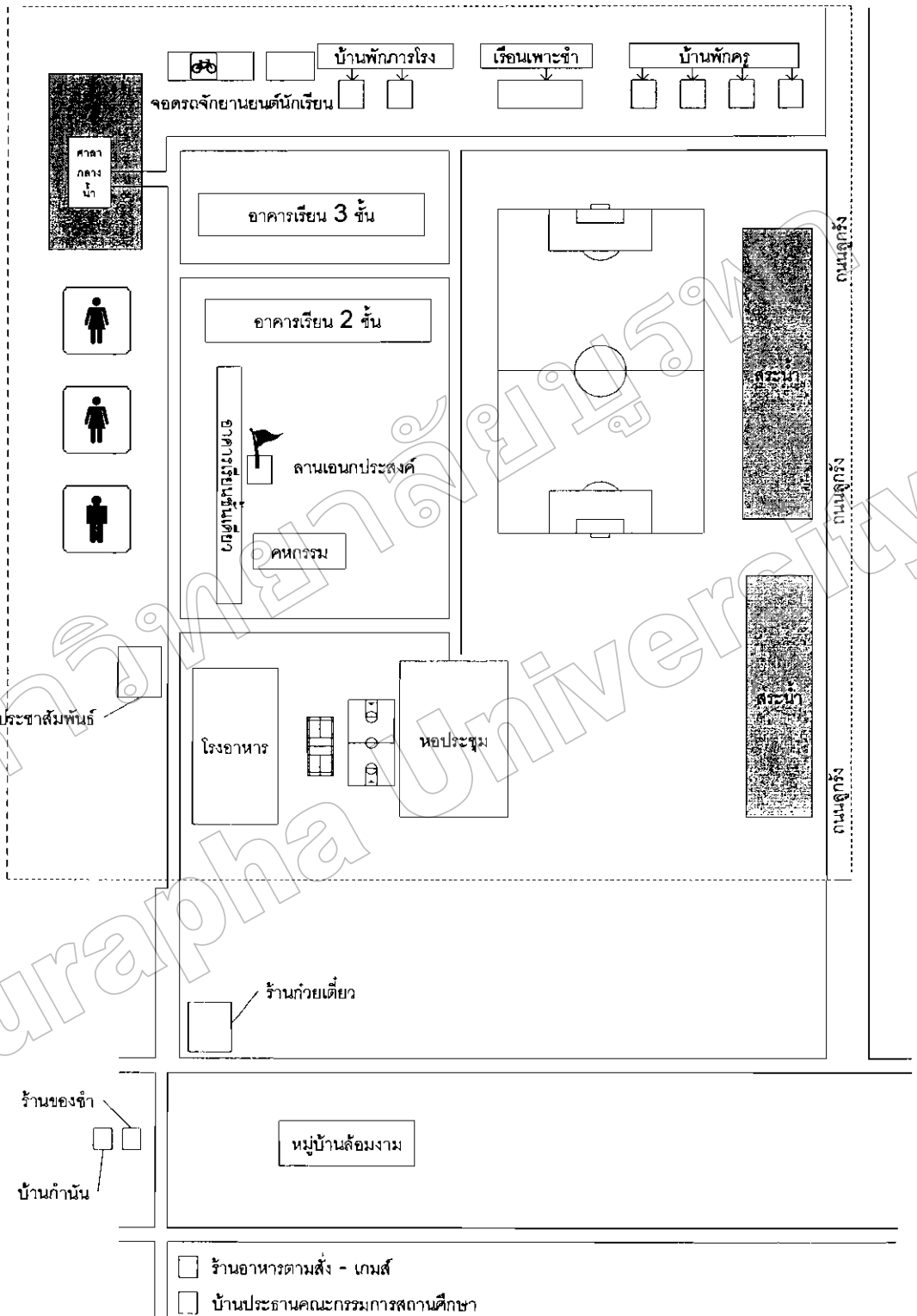
เมื่อนักเรียนเคารพธงชาติแล้ว ถ้าวันใดกิจกรรมหน้าเสาธงไม่ยาวนานัก นักเรียนก็จะพบครูที่ปรึกษาที่ห้อง ทั้งนี้เพราะ ผู้อำนวยการต้องการให้ครูโฮมรูมนักเรียนที่ห้องของตนเอง

เพื่อให้ดูแลเรื่องความสะอาดของห้องเรียน คูการจัด โต๊ะ เก้าอี้ การจัดป้ายนิเทศ การอบรม นักเรียนเป็นการเฉพาะเรื่อง และเรื่องอื่น ๆ ของนักเรียน แต่เนื่องจากโรงเรียนให้แต่ละห้องเรียน รับผิดชอบพื้นที่บริเวณ โรงเรียนด้วย เพื่อฝึกความรับผิดชอบต่อ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ และรักสิ่งแวดล้อม นักเรียนที่เป็นเวรรับผิดชอบบางคนมาสายจึงไม่ได้ทำเวรความสะอาดพื้นที่ ขณะที่ครูโสมรุม โดยการนำนักเรียนไปทำความสะอาดบริเวณพื้นที่แต่จะมีครูบางท่านเรียกนักเรียน เพื่อนัดหมายกิจกรรมพิเศษหลังเลิกจากการเข้าแถว แต่ครูที่ปรึกษาบางห้องไม่ลงมาดูแล นักเรียน จะว่าง จึงมีนักเรียนบางคนหรือบางกลุ่มไปทำธุระส่วนตัวที่ห้องสุขา นักเรียน ซึ่งห้องสุขา นักเรียน ชายจะมีหนึ่งหลัง 6 ห้องและมีที่ปัสสาวะอยู่ด้านหลัง ส่วนห้องสุขา นักเรียน หญิงจะมีอยู่ 2 หลัง ๆ ละ 6 ห้อง รวม 12 ห้อง มีอ่างล้างมืออยู่หน้าห้องสุขา นักเรียน ทั้ง 3 หลัง กลุ่มที่แยกออกมา โดยเฉพาะนักเรียนชายที่สูบบุหรี่ จะมีเป็นกลุ่ม โดยวิธีการเข้าไปอยู่ในห้องส้วมด้วยกัน 2-6 คน นักเรียนทั้งหมดในห้องเดียวกันและจะมีไม้ขีดหรือไฟแช็ค ซ่อนอยู่ด้านบนของฝาผนัง ส่วนบุหรี่ยัง อยู่ที่ตัวนักเรียน ซึ่งนายครและเด็กชายซุบ เล่าว่า ไปสูบบุหรี่เพราะทั้ง 2 คน คิดบุหรี่ยังโดยนายคร บอกว่า “คิดตั้งแต่ไปอยู่สถานแรกรับและเป็นคนชวนให้เด็กชายซุบสูบบุหรี่ด้วย โดยนายครและ เด็กชายซุบจะผลัดกันซื้อ ส่วนเพื่อนอีก 2-3 คน เข้าไปสู” นอกจากนี้ คบว่างไม่มีครูรับผิดชอบ เพราะครูติดภารกิจ หรือเพราะหนีเรียน หรือช่วงรอยต่อระหว่างคาบเรียนที่นักเรียนสามารถไปดื่ม น้ำ ไปห้องน้ำ หรือทำภารกิจส่วนตัว นักเรียนที่คิดบุหรี่ยังจะหาโอกาสหรือเวลามาที่ห้องสุขา เช่นเดียวกัน เด็กหญิงหอม อายุ 14 ปี นักเรียนชั้น ม. 2 แม่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ ศึกษา และมีพี่สาวเรียนอยู่ชั้น ม. 5 เล่าว่าเข้าไปสูบบุหรี่ในห้องสุขาโดยพกบุหรี่ยังกับไฟแช็คไปด้วย สูบบุหรี่เพราะติดจากเพื่อนแถวบ้าน ส่วนวัลย์กับสน อายุ 18 ปีเท่ากัน นักเรียนชั้น ม. 5 และ ม. 6 ก็เช่นเดียวกันจะใช้ห้องสุขาในการสูบบุหรี่ซึ่งวัลย์กับสนบอกว่า “ที่คิดบุหรี่ยังเพราะเวลาอยู่กับ กลุ่มเพื่อนในหมู่บ้านแต่อยู่ต่าง โรงเรียนกันจะรวมตัวกันที่บ้านสนประมาณ 3-4 คน บางทีก็ทำงาน หรือรายงานช่วยกันทำที่บ้านสนพองานใกล้เสร็จหรืองานเสร็จแล้วก็จะมีการฉลองกันเล็กน้อยโดย ซื้อเบียร์มาดื่มกันใครมีก็ออกหรือช่วยกันออกกินแล้วสนุกคุยกันสนุกไม่ถึงกับเมาแล้วก็มี การสูบบุหรี่กันด้วยทำให้คิดหรือบางทีก็ชวนกันขับจักรยานยนต์ไปบ้านเพื่อนผู้ชายในหมู่บ้าน รวมกัน เป็นกลุ่มไปเที่ยวไปดื่มสุราก็ที่หมู่บ้านอื่นก็มี”

ในโรงเรียนนักเรียนจะใช้ชีวิตการเรียนตามปกติทั่วไปคือ เรียนวันละ 6 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง กลุ่มระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะทำหน้าที่ในการกำชับสอดส่องไม่ให้นักเรียนฝ่าฝืน ระเบียบของโรงเรียน ซึ่งจะมีการลงโทษตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ถ้านักเรียนกระทำ ความผิดหรือฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน เช่น มาสายติดต่อกัน 3 ครั้ง ไม่มาโรงเรียนเกิน 3 วัน โดย การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อ ไปให้ครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้น ตามระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนของ สพฐ. ซึ่งโรงเรียนมัธยมที่ศึกษาจะไม่มีฝ่ายปกครอง ที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม มีโครงสร้างการบริหาร ครูที่ปรึกษาจะติดตามไปยังพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองของนักเรียน กรณีนักเรียนทะเลาะวิวาท ลักขโมย เสพสารเสพติด เช่น คมกาวสารระเหย คีมีสุรา ก็จะมีมาตรการการลงโทษที่รุนแรงขึ้น ตั้งแต่ว่ากล่าวตักเตือน บำเพ็ญประโยชน์ ทำทัณฑ์บน พักการเรียน ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้ย้ายโรงเรียน หรือกรณีนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับก็อาจขอร้องให้นักเรียนลาออก เช่น กรณี ของนางสาววัลย์ นักเรียนชั้น ม. 5 และนางสาวภรณ์ นักเรียนชั้น ม. 4 คีมีสุราหลังเลิกเรียนแล้ว และเข้ามาในโรงเรียนแสดงอาการเมาและอาละวาดต่อหน้าครูอัตราจ้างสอนวิชาคณิตศาสตร์ ในการแข่งขัน กีฬาสีของโรงเรียน เมื่อเดือนมกราคม 2550 ซึ่งถือเป็นเรื่องร้ายแรงซึ่งนางสาวภรณ์ ได้ตะโกนในสนามกีฬาว่า “ออกก็ออกเพราะไม่อย่างก็เรียนอยู่แล้วจะได้ไปทำงาน” ความสัมพันธ์ ของนักเรียน เริ่มจากการทำกิจกรรมร่วมกัน ในโรงเรียน เช่น ซ้อมดนตรี ซ้อมกีฬาตอนเย็น ทั้งที่ นักเรียนอยู่ต่างห้องต่างชั้นเรียนกัน ก็สามารถร่วมกิจกรรมกันได้เป็นการเริ่มหรือก่อตัวของ พฤติกรรมเมี่ยงเบนของนักเรียน ได้ เช่น กรณีของเด็กชายมานะ อายุ 13 ปี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 เด็กชาย โอ อายุ 13 ปี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเด็กชายกบ อายุ 14 ปี นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ต้องอยู่ฝึกซ้อมกีฬาเพื่อคัดเลือกเป็นนักฟุตบอลของ โรงเรียนแต่เมื่อเลิกฝึกซ้อม แล้วทั้ง 3 คนจะเข้าไปที่ห้องสุขาชายของโรงเรียน และจากนั้นจะไปที่ศาลากลางน้ำของโรงเรียนซึ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนได้เฝ้าสังเกตและได้ว่า “ได้รับแจ้งจากกำนันพินิจว่า ได้พบกระป๋องกาวหลัง สุขาชายของโรงเรียน ซึ่งเป็นกาวใช้ปะยางรถจักรยานหรือจักรยานยนต์ ทั้งนี้ เนื่องจากกำนันต้อง เดินผ่านหลังห้องสุขาเพื่อ ไปที่นาและบ่อปลาของกำนัน เมื่อผู้อำนวยการ โรงเรียนพบทั้งสามคนซึ่ง อยู่ในอาการเมาพูดไม่รู้เรื่องและได้กลิ่นกาว จึงให้กลับบ้านและได้เชิญผู้ปกครองของนักเรียนทั้ง สามมาพบตอนเช้าของอีกวันหนึ่ง โดยผู้ปกครองของเด็กชายมานะ เป็นย่า เด็กชายมานะอยู่กับย่า ตั้งแต่เด็ก เพราะพ่อแม่แยกทางกัน บ้านย่าของเด็กชายมานะที่พักอาศัยอยู่หน้าโรงเรียน ห่างจาก โรงเรียนเพียง 30 เมตร ส่วนเด็กชายโอ เป็นนักฟุตบอลของโรงเรียนแต่เลิกเล่น เพราะผู้ฝึกสอนหรือ โค้ชฟุตบอลของโรงเรียนเล่าให้ฟังว่า “ที่ต้องให้เด็กชายเลิกเล่น เพราะเด็กชายโอไม่ค่อยมาฝึกซ้อม จึงไม่พร้อมที่จะเล่นร่วมทีมกับเพื่อน ๆ ที่มาซ้อมกันทุกวัน” เด็กชายโออยู่กับย่า แค่มื่อโรงเรียน เชิญให้ผู้ปกครองมาพบ ย่าของเด็กชายโอไม่ได้มา ส่วนนายกบซึ่งเป็นพี่ชายของเด็กชายแยก ผู้ปกครองของนายกบและเด็กชายแยกเป็นนักการภารโรงของ โรงเรียนมัธยมที่ศึกษา ผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ทุกคนพร้อมกระป๋องกาว โดยเด็กชายมานะเริ่มต้นเล่าว่า “หลังเลิกซ้อมฟุตบอลแล้วก็จะขี่ จักรยานยนต์ไปพร้อมกันซ้อนกัน ไป 3 คน แล้วไปซื้อกาวปะยางรถจักรยานยนต์ยี่ห้อหนึ่ง

ตอนแรก ๆ คนขายก็ถามว่าเอาไปทำอะไรแต่พอไปซื้อบ่อยเข้าเขาก็ไม่ถามขายให้แบบรีบ ๆ ขายให้เสร็จเร็ว ๆ” พบว่า ทุกคนไปซื้อกาวที่ห้อนั้นซึ่งเป็นกาวปะยางรถมาจากร้านปะยางภายในหมู่บ้าน ราคา 20 บาท โดยรวมเงินกันซื้อซึ่งต่อมาทางราชการกวัดจับมากขึ้นเนื่องมาจากข่าวทั้งทางโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ร้านปะยางจึงไม่ขาย ทั้งสามคนจึงไปซื้อที่ร้านนอกหมู่บ้าน แต่ยังคงอยู่ในเขตตำบลที่ศึกษา ทบแล้วว่า “ไปซื้อเกือบทุกวันวันละ 1 กระป๋อง ซึ่งตอนแรกก็บอกกับร้านค้าว่าเอาไปปะยางรถหรือไปปะหนัง ปะลูกฟุตบอล พอานเข้าร้านค้าก็ไม่ถามแต่ขายให้เลย จึงทำให้เขาทั้งสามคนดมกาวกันตลอดจนมือค้ำ และคำตอบที่ทั้งสามคนตอบเหมือนกันคือ “รู้ว่าดมกาวแล้วจะเพลินและสบายใจโดยรู้มาจากรุ่นพี่ที่ไม่ได้เรียนหนังสือแล้ว ชักชวนให้ดมในครั้งแรก นอกจากนั้นก็ยังมีราคาถูก ดมก็ง่ายใส่ถุงพลาสติกแล้วก็ดึงนั้นก็เพลิน แล้วก็ลืมทุกอย่าง ไม่ต้องคิดอะไรมาก” (คำว่า “ดี” เป็นศัพท์ที่พวกนิยมนดมกาวพวกนี้ซึ่งหมายถึง “ดม” นั่นเอง) นอกจากนี้ ทั้ง 3 คนยังบอกว่า “รู้ว่ามิโทษทำให้เสียสุขภาพ สมองไม่ดี ปอดพังแต่ก็ยังชอบดม”

ภาพที่ 11 แผนผังโรงเรียนมัธยมที่ศึกษา

5. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูและบุคคลอื่นในโรงเรียน

จากการสังเกตพบว่า ตั้งแต่ นักเรียนเดินทางจากบ้านมาถึง โรงเรียน นักเรียนจะมีความสัมพันธ์กับครูเวรที่ทำหน้าที่ประตู โรงเรียน ทั้งเช้าและเย็น ครูที่ทำหน้าที่ครูเวรทั้งหน้าเสาธง และครูที่ทำหน้าที่ประชุมทุกวันตอนเย็น จากนั้น นักเรียนก็จะมีความสัมพันธ์กับครูที่ปรึกษาในฐานะครูที่ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสัมพันธ์กับครูผู้สอนแต่ละรายวิชาซึ่งครูทุกคนใน โรงเรียน ตั้งแต่รองผู้อำนวยการ โรงเรียนลงไป จนถึงพนักงานราชการและลูกจ้างชั่วคราวที่ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนแม้แต่ผู้อำนวยการ โรงเรียนก็สอนด้วย ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่านักเรียนได้รู้จัก ได้เรียนและได้ร่วมกิจกรรมกับครูทุกคน ครูจะรู้จักนักเรียนทุกคนในที่ปรึกษาของตนเป็นอย่างดี เพราะครูที่ปรึกษาจะต้องรู้จักนักเรียนทุกคนเป็นรายบุคคล สามารถคัดและแยกนักเรียนเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้สองประเภทใหญ่ ๆ คือนักเรียนกลุ่มปกติและนักเรียนกลุ่มเบี่ยงเบนด้วยเครื่องมือต่าง ๆ เช่น แบบประเมิน SDQ การเยี่ยมบ้านนักเรียน การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การประชุมผู้ปกครองชุมชน การ โฮมรูม และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูที่ปรึกษาจัดหรือดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนหรือส่งเสริมนักเรียนที่นักเรียนจะมีความเกรงใจครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นรักและผูกพันกับครูที่ปรึกษามากกว่าครูท่านอื่น ๆ ใน โรงเรียน สังเกตได้จาก วันไหว้ครู วันครู วันเด็ก วันปีใหม่ วันเกิดของครูที่ปรึกษาบางท่าน ครูที่ปรึกษาจะได้ดอกไม้ หรือของขวัญจากนักเรียนห้องของตนเอง และความผูกพันที่ครูมีต่อนักเรียนสังเกตได้จากวันปีใหม่ วันเด็ก ครูจะจัดกิจกรรมให้นักเรียนประจำชั้นของตนเอง ครูเสียสละเงินส่วนตัวเลี้ยงนักเรียน เมื่อมีปัญหาด้านความประพฤติ การเรียนของนักเรียน ครูที่ปรึกษาก็จะออกไปเยี่ยมบ้าน ไปพบผู้ปกครองของนักเรียนถึงบ้าน ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนพยายามปฏิบัติตามนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกระจายความรับผิดชอบไปที่ครูที่ปรึกษาในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน โดยการประสานงานของหัวหน้าระดับชั้นในแต่ละชั้นและหัวหน้ากลุ่มระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ครูเวรซึ่งทำหน้าที่ครูแนะแนวและหัวหน้ากลุ่มระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงานของ โรงเรียนว่า “เมื่อนักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรม กระทำผิดระเบียบของโรงเรียน โรงเรียน ก็จะเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาพบที่โรงเรียน พบกับครูที่ปรึกษาและตัวนักเรียนพร้อมกันเพื่อการรับทราบปัญหาหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน และอาจดำเนินการลงโทษตามขั้นตอน ตามความหนักเบาของพฤติกรรมและความผิดของนักเรียน เช่น กรณีนักเรียนหนี โรงเรียนขโมยสุราและซื้อบุหรี่จากร้านด้านนอกโรงเรียนและดื่มสุราใน โรงเรียน

โรงเรียนจะเชิญผู้ปกครอง ครูที่ปรึกษาและนักเรียนมารับทราบ ให้การอบรมและพิจารณาโทษร่วมกัน ซึ่งโรงเรียนได้ทำทัณฑ์บนและบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร”

นอกจากนี้ครูเมย์ยังเล่าว่า “ผู้อำนวยการ โรงเรียนยังอบรมและปลูกฝังให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยเฉพาะในเรื่องความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลาในการมาโรงเรียนและการเข้าสอนให้ตรงต่อเวลา การไม่ดื่มสุราและไม่สูบบุหรี่ในโรงเรียน ซึ่งจุดเด่นของโรงเรียนคือไม่มีครูสูบบุหรี่ มีบ้างที่ดื่มสุราแต่ก็ไม่ดื่มในโรงเรียนหรือไม่ดื่มให้นักเรียนเห็น เพื่อไม่ให้เป็นข้ออ้างของนักเรียนว่าผู้อำนวยการ ครู ของโรงเรียนมัธยมที่ศึกษา ยังมีพฤติกรรมไม่ตรงเวลา ดื่มสุรา สูบบุหรี่ นักเรียนก็นำมาอ้างหรือนำมาเป็นแบบอย่างบ้าง”

จากการสังเกตการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียนของนักเรียน พบว่านักเรียนทั้งชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือหรือ โทรศัพท์มือถือใช้ ทั้งที่โรงเรียนมีระเบียบไม่ให้นักเรียนนำโทรศัพท์เคลื่อนที่มาโรงเรียน ห้ามใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีโทรศัพท์สาธารณะแบบหยอดเหรียญให้นักเรียนใช้อย่างพอเพียง โรงเรียนไม่ต้องการให้นักเรียนใช้โทรศัพท์อย่างฟร่ำเพื่อ ฟุ่มเฟือย เพราะส่วนใหญ่ นักเรียนใช้โทรศัพท์โดยไม่จำเป็น นักเรียนที่มีโทรศัพท์จะไปสนใจในเรื่อง รุ่น ยี่ห้อ ความทันสมัย รุ่นใหม่ล่าสุดของโทรศัพท์เสียมากกว่า ทำให้ไม่สนใจในการเรียน ที่สำคัญคือเคยมีนักเรียนหลายคนก็นำโทรศัพท์มาโรงเรียนและหาย นักเรียนจะเกิดการแข่งขันเปรียบเทียบรุ่นของโทรศัพท์ที่สามารถใช้ได้หลายรูปแบบ รุ่นล่าสุด เช่น สามารถถ่ายรูปได้ บันทึกเสียงได้ สามารถใช้ได้อย่างหลากหลาย เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนที่ไม่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ใช้อยากจะมีใช้เหมือนเพื่อนบ้าง จากกฎระเบียบของโรงเรียนดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนต้องแอบใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ทั้งในห้องสุวานักเรียนใช้โทรศัพท์ในห้องเรียนขณะครูกำลังสอน โดยก้มลงโทรศัพท์ใต้โต๊ะหรือ โทรในสถานที่ที่ครูไม่เห็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ชั้น ม. 2 ขึ้นไป หลายคนเริ่มมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้เลียนแบบรุ่นพี่และนำมาใช้ที่โรงเรียนบ้าง โดยเฉพาะนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้เกินร้อยละแปดสิบขึ้นไป โดยครูที่ทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกับหัวหน้าระดับชั้น ได้ตรวจค้น โทรศัพท์นักเรียนพร้อมกันทุกห้องช่วงเดือนมกราคม 2550 ขณะนักเรียนเรียนคาบแรกตอนเช้า ยึดโทรศัพท์เคลื่อนที่รุ่นต่าง ๆ ได้ถึง 41 เครื่อง ซึ่งโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองมารับทราบและรับคืนไป และชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงเหตุผลของการไม่ให้นักเรียนนำโทรศัพท์เคลื่อนที่มาใช้ที่โรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ นายชัช อายุ 17 ปี นักเรียนชั้น ม. 5 แผนการเรียนวิทย์ – คณิต และนักเรียนหญิงชื่อนาวสาวออย อายุ 18 ปี นักเรียนชั้น ม. 6 แผนการเรียนอาชีพ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า “เห็นว่าสะดวกดีในการใช้โทรศัพท์มือถือและจะพูดอะไรก็พูดได้ทุกเรื่องเพราะบางเรื่อง

ไม่ต้องการให้คนอื่นได้ยิน แต่ถ้าโทรศัพท์สาธารณะมีคนเฝ้ายามและไม่ได้อรมนต์ นอกจากนี้ยังคุุเทห์ โก้ หันสมัย ถ้าไม่มีคุุจะไม่หันคนอื่นเขา” นักเรียน ม. ปลาย ทั้ง 2 คนบอกว่า ใช้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (ก.ย.ศ.) ที่นักเรียนชั้น ม. ปลายกู้ได้เดือนละ 1,000 บาท เก็บรวบรวมไว้มาซื้อโทรศัพท์และถ้ามีรุ่นใหม่มาก ก็ขายเครื่องเก่าหรือแลกเครื่องเก่ากับทางร้าน แล้วเพิ่มเงินซึ่งบางทีต้องขอยืมผู้ปกครองหรือเก็บเงินเอง ส่วนค่าโทรศัพท์ใช้แบบเติมเงินก็ไม่มากนัก เพราะจริง ๆ แล้วใช้ไม่มากเดือนละประมาณ 100 – 300 บาท แต่ต้องพกไว้โดยเฉพาะเวลาอยู่นอกโรงเรียน

บุคลากรอีกส่วนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตเพื่อเป็นข้อมูลประกอบให้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือ ลูกจ้างประจำที่ทำหน้าที่ภารโรงและพนักงานขับรถ ซึ่งจะคอยดูแลเรื่องความสะอาด ซ่อมบำรุงตกแต่งอาคารสถานที่เป็นสำคัญ และบริการด้านอื่น ๆ แก่นักเรียน เช่น ซ่อมโต๊ะ เก้าอี้ ประตู หน้าต่าง การทำความสะอาดสุขานักเรียน การจัดตกแต่งเวทีประรำพิธีเพื่อใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ส่วนพนักงานขับรถต้องบริการรับส่งนักเรียนจากบ้านกับโรงเรียนให้ตรงเวลา และด้วยความปลอดภัย ซึ่งนักการภารโรง 3 คน จะมีบ้านพักอาศัยอยู่ในโรงเรียนส่วนพนักงานขับรถจะพักอยู่บ้านส่วนตัวซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนเข้มงวดทั้งตัวลูกจ้างและครอบครัวในการเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัวตนเองทั้งนี้เพราะทั้งสามครอบครัวมีลูกอยู่ในวัยเรียนและกำลังเรียนอยู่ใน โรงเรียนมัธยมที่ศึกษา และเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในโรงเรียน ตั้งแต่เรื่องความรับผิดชอบในการทำงานและการไม่ดื่มสุราหรือไม่สูบบุหรี่ในบริเวณ โรงเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จากการสังเกต ผู้วิจัยพบว่า นักการภารโรงจะไม่ดื่มสุราในเวลาราชการ แต่จะดื่มตอนเย็นหรือตอนค่ำหลังเลิกงานที่บริเวณบ้านพักของนักการภารโรง ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนก็ได้กล่าวตักเตือน แต่ภารโรงจะมีข้ออ้าง เช่น วันนี้เลี้ยงช่างที่มาช่วยทำงานวันนี้เทศกาลปีใหม่ หรือวันสงกรานต์ เป็นต้น เหตุที่ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้มงวดเรื่องไม่ให้ดื่มสุราในบริเวณโรงเรียนเพราะบ้านพักภารโรง 2 คน ห่างจากอาคารเรียนเพียง 20 เมตร นักเรียนที่กลับบ้านไปแล้วกลับมาซุ่มก๊ฬา หรือมาทำกิจกรรมอื่น เช่น จัดป้ายนิเทศวันสำคัญต่าง ๆ จะพบเห็นตลอดคนนอกจากนี้ยังมีภารโรง 1 คนที่สูบบุหรี่แต่ก็ไม่สูบบุหรี่ให้นักเรียนเห็น นักการภารโรงอีกครอบครัวหนึ่งอยู่บริเวณส่วนของบ้านพักครูซึ่งแยกห่างจากส่วนบริเวณอาคารเรียน ซึ่งมีเมียชอบดื่มสุราและจากการ สัมภาษณ์นางสาว เอ และนางสาวบี เล่าว่า เคยไปนั่งร่วมวงสุรากับเมียภารโรงในช่วงปิดวันเสาร์อาทิตย์ หลังปีใหม่ 2549 ที่บ้านภารโรงคนนี้ด้วย แต่ไม่ได้ร่วมดื่มสุราคำย ซึ่งผู้อำนวยการได้กล่าวตักเตือนนักการภารโรงและเมียไม่ให้ชวนนักเรียนไปที่บ้านอีก เพราะไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอยู่ในวงสุรา แม้นักเรียนทั้งสองคนจะไม่ดื่มด้วยก็ตามนอกจากนี้ บุคลากรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งก็คือ ผู้จำหน่ายอาหารในโรงเรียน ซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อการสนับสนุนให้นักเรียนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน กล่าวคือ การปฏิบัติตนตามระเบียบของ

โรงเรียนในเรื่องการจำหน่ายอาหารแก่นักเรียนตามเวลาที่กำหนดคือช่วงเช้าจำหน่ายได้ถึงเวลา 07.45 น. หรือเวลาที่นักเรียนต้องเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า และช่วงกลางวันตั้งแต่ 11.30 - 12.30 น. เวลานอกเหนือจากนั้นจะจำหน่ายแก่นักเรียนไม่ได้ จากการสังเกตพบว่าผู้จำหน่ายอาหารจะจำหน่ายอาหารเกินเวลา ทำให้นักเรียนไม่ไปเข้าแถวตอนเช้าหรือไปเข้าแถวล่าช้า บางครั้งจำหน่ายก่อนเวลาพักเที่ยงหรือก่อน 11.30 น. ซึ่งนักเรียนเหล่านี้จะหนีเรียนมาก่อนหรือไม่เข้าเรียน แต่หลบอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ ภายในบริเวณโรงเรียน อีกกรณีคือนักเรียนจะอ้างว่าอาหารไม่พอ รับประทานเพราะผู้จำหน่ายอาหารเตรียมอาหารมาไม่พอ จึงถือโอกาสออกนอกโรงเรียนไปรับประทานนอกโรงเรียน โดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้งที่อาหารที่จำหน่ายในโรงเรียนยังมีพอซึ่งถือว่าเป็นการหนีเรียนเช่นกัน กรณีนักเรียนหนีออกไปรับประทานอาหารนอกโรงเรียน

ครูเวรโรงอาหารหญิงชื่อนางสาวตรี อายุ 24 ปี สอนที่โรงเรียนแห่งนี้มา 3 ปี และครูหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชื่อนายศักดิ์ อายุ 35 ปี สอนที่โรงเรียนมัธยมที่ศึกษามา 10 ปี เล่าให้ฟังว่า “โรงเรียนเคยมีปัญหาเกี่ยวกับร้านขายข้าวหน้าโรงเรียนและร้านขายก๋วยเตี๋ยว ซึ่งอยู่ห่างจากโรงเรียนประมาณ 500 เมตร เพราะเมื่อครูไปพบนักเรียนนั่งกินข้าวหรือก๋วยเตี๋ยวในเวลาเรียนหรือพักเที่ยง ซึ่งไม่ได้ขออนุญาตออกนอกโรงเรียนให้ถูกต้องและครูก็ได้ว่ากล่าวนักเรียนหรือบอกนักเรียนว่าให้รับประทานอาหารให้เสร็จ แล้วรีบเข้าโรงเรียน บางครั้งเมื่อนักเรียนเห็นครูก็รีบลุกขึ้นจ่ายเงินทันทีหรือกำลังจะสั่งอาหารก็ต้องรีบกลับเข้าโรงเรียนทันที ซึ่งทำให้ผู้จำหน่ายอาหาร 3 - 4 รายไม่ค่อยพอใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนเคยไปขอร้องว่า ให้ผู้จำหน่ายอาหารนี้กว่าเป็นลูกหลานร่วมมือกับโรงเรียนถ้าเห็นนักเรียนออกมานอกเวลาเรียนมารับประทานอาหาร โดยไม่มีใบอนุญาตจากโรงเรียนกรุณาอย่าขายให้นักเรียน แต่ผู้จำหน่ายอาหารกลับบอกว่า ผ.อ. ต้องดูแลเด็กนักเรียน ผ.อ. ให้ดีซี อย่าให้หนีโรงเรียนออกมากินข้างนอกซิเพราะเมื่อมากินหนักก็ต้องขายทำให้ผู้อำนวยการพูดอะไรไม่ออก” จะเห็นได้ว่าทั้งนักการศึกษา โรงเรียนและผู้จำหน่ายอาหารทั้งในและนอกโรงเรียน มีส่วนสนับสนุนและสามารถช่วยลดหรือควบคุมพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ เช่น นักการศึกษา โรงเรียนที่ทำหน้าที่ล้างห้องสุขาชาย เล่าว่า “จะพบไม้ขีดหรือไฟแช็คกับซองบุหรี่ ก้นบุหรี่ที่สูบแล้วในห้องส้วมนักเรียน เก็บมาส่งให้ครูหรือแจ้งให้ครูทราบเป็นประจำ นักเรียนที่จะเข้าไปสูบบุหรี่หรือจะหนีออกนอกโรงเรียนเมื่อพบพวกผม นักการศึกษา โรงเรียน ก็จะหลบเพราะเกรงว่านักการศึกษา โรงเรียนจะมาแจ้งครู”

นักเรียนบางคนจะชอบฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนในหลาย ๆ เรื่องและชอบทำทำัยกฎระเบียบของโรงเรียน โดยเฉพาะทำทำัยกับครูบางคน ที่นักเรียนคนนั้น ไม่ชอบเพียงเพราะอยากไ้อยากเท่หัววดเพื่อน ๆ เพราะสามารถดองดีกับครูได้ เช่น ไม่เข้าห้องเรียนเมื่อถึงเวลาเรียนทั้งที่ครูก็รู้ว่านักเรียนหลายคนอยู่ตรงไหน แต่ครูก็ต้องสอนนักเรียนส่วนใหญ่ก่อน ไม่สามารถลงไปตามได้

หรือกรณีครูกำชับว่าพรุ่งนี้อย่ามาสายถ้าใครมาสายจะถูกทำโทษ นักเรียนก็ทำท้ายโดยการมาสาย หรือไม่มาโรงเรียนเสียเลย ซึ่งนักเรียนจะสนใจมากที่สามารถเอาชนะครูได้ เช่น กรณี ค.ช.ขาว อายุ 14 ปี และ ค.ช. พุช อายุ 15 ปี อยู่ชั้น ม. 2 ห้องเดียวกัน ถูกครูสอนวิชาสังคมซึ่งไม่ใช่ครูที่ปรึกษา คาคโทษว่า อย่าโคตเรียนหรือหนีเรียนชั่วโมงสังคมอีกในคราวหน้าเพราะจะถูกตัดคะแนนและจะถูกตีด้วย เมื่อถึงเวลาเรียนวิชาสังคมของครูท่านนั้น ค.ช.ขาว และค.ช. พุช ก็นั่งคุยกันอยู่ใต้ต้นไม้ใกล้ที่ประดิษฐานพระพุทธรูปประจำโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตและเดินเข้าไปถามว่าทำไมจึงไม่ขึ้นห้องเรียน ทั้ง 2 คนบอกว่า “ครูจะตัดคะแนนและจะตีถ้าไม่ขึ้นเรียนชั่วโมงนี้ จึงไม่ขึ้นเรียน” โดยไม่มีเหตุผลอื่นด้วยลักษณะท่าทีไม่สนใจพร้อมที่จะรับการลงโทษ และบอกต่อไปว่า “อยากตีก็ตีไปอยากตัดคะแนนก็ตัดไป” หรืออย่างกรณีนายภูและนายชา นักเรียนชั้น ม. 6 ซึ่งครูที่ปรึกษาบอกว่าพรุ่งนี้อย่ามาสาย ถ้ามาสายอีกจะทำโทษโดยการให้ยืนหน้าเสาธง และร้องเพลงชาติ ทำกิจกรรมหน้าเสาธงต่อหน้านักเรียนคนอื่นทั้ง โรงเรียน ปรากฏว่า นายภู และนายชา ก็มาสาย ไม่มาชั้นแถวเคารพธงชาติจริง ๆ แต่มาเข้าห้องเรียนในคาบที่ 2 ซึ่งนักเรียนทั้ง 2 คน บอกว่า “พอใจที่สามารถมาสาย และหลบครู ไม่ถูกทำโทษโดยการถูกยืนหน้าเสาธง และทำกิจกรรมหน้าเสาธงตามที่ครู คาคโทษไว้ได้”

จากการศึกษา ตารางสอนของโรงเรียนมัธยมที่ศึกษา ปีการศึกษา 2548 และ 2549 พบว่ามีคาบว่างของทุกห้องเรียน คือคาบคั่นคว่ำอิสระ ซึ่งแต่ละห้องจะมีชั่วโมงคั่นคว่ำอิสระในวันและเวลาแตกต่างกัน มีคาบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้น ม. คั่น ตรงกันทุกห้อง ในวันอังคาร คาบที่ 5 – 6 คือ 2 คาบสุดท้าย และคาบชุมนุมตรงกันทั้ง โรงเรียนทุกระดับชั้นในวันจันทร์ ซึ่งในคาบคั่นคว่ำอิสระนักเรียนจะมาจับกลุ่มมั่วสุ่มที่ศาลากลางน้ำ บริเวณที่จอดรถจักรยานยนต์ สนามบาสเก็ตบอล สนามตะกร้อและมีการชักชวนกันออกนอกบริเวณ โรงเรียน ซึ่งครูสตรีท่านหนึ่งชื่อครูศิริวรรณ อายุ 36 ปี ที่สอนโรงเรียนนี้มา 12 ปี และรองผู้อำนวยการชายท่านหนึ่งชื่อรองพรชัย อายุ 46 ปี ที่ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มวิชาการและสอนคณิตศาสตร์ด้วย สอน โรงเรียนนี้มาตั้งแต่โรงเรียนก่อตั้งหรือ ประมาณ 16 ปี บอกว่า “คาบคั่นคว่ำอิสระทำให้นักเรียนมีโอกาสจับกลุ่ม มั่วสุ่ม นัดแนะชักชวนกัน หนีโรงเรียนและคาบอาชีพอิสระถ้าครูไม่สอนอย่างจริงจังนักเรียนจึงหนีออกนอกโรงเรียนทางประตูหน้าโรงเรียน ทางรั้วด้านหลังโรงเรียน บางคนจึงจักรยานยนต์ออกนอกโรงเรียนเลย ที่จริงน่าจะปรับคาบคั่นคว่ำอิสระและอาชีพอิสระของนักเรียน ไม่ต้องมีหรือถ้ามีอยู่ก็ต้องมีการกำกับติดตามให้ครูเข้าสอนอย่างจริงจังหรือกำหนดให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า และมีงานส่งอย่างจริงจัง”

การเปิดโอกาสหรือการมีคาบว่างที่ครูไม่เข้าสอนนี้ น่าจะบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูกับนักเรียน ซึ่งนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ ปีที่ 5

จำนวน 3 คน เล่าว่า “รู้สึกขี้ใจว่าโรงเรียนมีกฎระเบียบมากหุยมหิมนำรำคาญ เช่น การจำกัดเวลาในการรับประทานอาหาร การพูดหน้าเสาธงของครูเวร นานมาก ซ้ำซาก น่าเบื่อ และ อากาศร้อนนักเรียนต้องตากแดด การตรวจหม เครื่องแต่งกายตั้งแต่เช้า เมื่อเข้ามาในโรงเรียน ครูพูด บ่น ทำให้เสียเวลานักเรียนเกิดความอึดอัด ไม่สนใจฟังและเกิดการต่อต้าน ตลอดจนกฎระเบียบ ต่าง ๆ โรงเรียนกำหนดแต่ฝ่ายเดียว ไม่ให้ตัวแทนนักเรียนหรือกรรมการนักเรียนมีส่วนร่วมในการ ร่างระเบียบ หรือปรับปรุงแก้ไขนักเรียนบางคนเครียดถึงขนาดไม่ยอมมาเข้าแถวหรือไม่ยอมเข้า เรียนในบางรายวิชา เพราะครูประจำวิชาเอาแต่บ่น ว่าซ้ำซากพูดจาประชดประชัน ไม่รู้จักจบสิ้น ถ้านักเรียนต้องการชี้แจงเหตุผลครูจะบอกว่า “นี่เธอไม่ต้องมาเถียง เป็นต้น”

การที่ครูไม่เข้าใจนักเรียนและเลือกใช้วิธีที่ว่า บ่นซ้ำซากไม่จบสิ้นในเรื่องเดิม ๆ นั้น นักเรียนคิดว่า เสียเวลาเรียนของพวกเขา และยังมีครูบางคนใช้วิธีการดั้งเดิม คือ การตีซึ่งครูให้ ความหมายต่อการดูว่า บ่นหรือการตีว่า เพื่อเป็นการหยุดพฤติกรรมการฝ่าฝืนบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งโดยเฉพาะบรรทัดฐานของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน ของ กระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ครูไม่คิดถึงผลที่ตามมาคือ การแสดงพฤติกรรม หลบเลี่ยง ก่อพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา เช่น การมาสายแล้วถูกลงโทษ นักเรียนก็จะเข้าโรงเรียนหลัง คาบแรก หรือประมาณ 09.30 น. ไปแล้ว ซึ่งครูเวรหรือผู้ที่รับผิดชอบที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้ อยู่เวรประตูตอนเช้าไม่อยู่แล้ว เพราะมีการกิจอย่างอื่นหรือต้องไปสอนหรือกรณีนักเรียนไม่ส่งงาน ไม่ส่งการบ้านตามกำหนด แม้จะเลยกำหนดแล้ว นักเรียนถูกครูดุถูกครูว่าหรือบ่นมามากมายแล้ว แต่ครูก็ยังบ่นขังว่าไม่เลิก จึงทำให้นักเรียนไม่เข้าเรียนในวิชานั้น ในครั้งต่อ ๆ ไป นักเรียนจึงหนี เรียนหรือ “โดดเรียน” ซึ่งนางสาวศรี ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เล่าให้ฟังว่า “วิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนไม่ค่อยชอบเรียน เพราะสั่งการบ้านแล้วนักเรียนไม่ทำ เมื่อไม่มีการบ้านมาส่งก็เลยไม่ เข้าเรียนหรือ โดดเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแถมโดดเรียนวิชาอื่นด้วย” เช่นเดียวกับครูศักดิ์ ครูสอนวิชาพลศึกษาและทำหน้าที่ปกครองระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เล่าว่า

“เป็นครูสอนพลศึกษาและเป็นโค้ชฟุตบอลด้วย สนุกกับนักเรียน นักเรียนเคยเล่าว่า ครูบางคนดู ซ้ำซากพูดเรื่องเดียวกันทุกชั่วโมง ขุดมาว่า กว่าจะสอนก็เหลืออีก 10 นาที ใครจะไปอยากเรียนด้วย”

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนได้กระทำหรือตอบสนองจาก การตีความหรือให้ความหมายต่อสถานการณ์ หรือการกระทำของบุคคลที่ร่วมอยู่กับการปฏิสัมพันธ์ กรณีของ ค.ช. ปอง นักเรียนชั้น ม. 1 อายุ 13 ปีที่ตีความสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการที่ได้คบกับรุ่นพี่ที่อายุ 18 - 20 ปี ที่ส่งเหล้าให้ดื่ม ส่งบุหรี่ให้สูบ หรือให้ดมกาว ปองให้ความสำคัญกับกลุ่มรุ่นพี่นี้ มาก เพราะเป็นที่พึ่งพาอาศัยและให้คำปรึกษา สามารถปกป้องคุ้มครอง ค.ช. ปอง ได้ ค.ช. ปอง จึง ได้ตอบสนองโดยการปฏิสัมพันธ์ยอมทำตามแบบอย่าง หรือตามคำสั่งของรุ่นพี่กลุ่มนี้ด้วย

ความเต็มใจ หรือกรณี นาย คร นักเรียน ม. 3 อายุ 18 ปี ก็เช่นกันที่ชอบขับซิ่งรถจักรยานยนต์ดัดแปลง ผิดกฎหมายด้วยความเร็ว และดื่มสุรา สูบบุหรี่ เที่ยวคึก จนมาโรงเรียนสายและไม่เข้าเรียนในที่สุด โดยมีเพื่อนสนิทอยู่ 1 คน คือ ค.ช. ชูบ นักเรียน ม. 2 ห้องเดียวกันอายุ 14 ปี พบว่าทั้งคู่ให้ความหมายต่อความเป็นเพื่อน คือสามารถที่จะพึ่งพาอาศัยกันได้ทุกเรื่อง ปรึกษากันได้ ไปไหนไปกัน แบ่งเงินกัน ใช้ กินข้าว กินเหล้าด้วยกัน นอกจากนี้กรณีของ น.ส. เอ อายุ 16 ปี นักเรียน ม. 4 น.ส.บี อายุ 15 ปี นักเรียน ม. 3 และ ค.ญ.ซี อายุ 13 ปี นักเรียน ม. 2 ก็เช่นกัน ทั้ง 3 คน เป็นเพื่อนในกลุ่มนักกีฬาประเภทและชนิดเดียวกัน จึงให้ความสำคัญต่อความเป็นเพื่อนที่ร่วมแพ้ชนะด้วยกัน ร่วมทุกข์ ร่วมสุขด้วยกัน ไปไหนไปกัน โดยเริ่มจากการไปฝึกซ้อม ไปแข่งขันด้วยกันจึงพบว่าจากการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลจึงมีการก่อตัวของกระบวนการทางสังคม ขึ้นต่อไปก็คือ จากเหตุผลความอึดว้าง ความเหงา ไม่มีที่ปรึกษา ขาดความอบอุ่น จากการที่ไม่ได้รับการเอาใจใส่จากผู้ปกครองที่ไม่ใช่พ่อแม่ เพราะพ่อแม่ต้องไปทำงานต่างจังหวัด หรือพ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่นักเรียนหญิงกลุ่มนี้ จึงมีพื้นฐานคล้ายกัน การกระทำของเพื่อนแต่ละคนในกลุ่มนี้ ทั้ง 3 คนจึงมีความหมายและมีผลต่อความคิดหรือการกระทำของเพื่อนอีก 2 คนที่คบกันอยู่ ซึ่งเพื่อนอีก 2 คนนี้จะให้ความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมในแต่ละเหตุการณ์ด้วย

จากการพฤติกรรมเบี่ยงเบน จากบรรทัดฐานของสังคมที่ยกมากล่าวข้างต้น จะพบว่านักเรียนตีความและให้ความหมายต่อการกระทำของบุคคลซึ่งเป็นสภาพการณ์เฉพาะหน้า เช่น การที่มีผู้ส่งสุราให้ดื่ม ส่งบุหรี่ให้สูบ หรือมีผู้ชักชวนให้เสพยาระเหยหรือให้ดมกาว ให้คำปรึกษาพฤติกรรมของเพื่อนและ พฤติกรรมของรุ่นพี่ เป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้นักเรียนตอบสนอง หรือเป็นการปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ของทุกคนในกลุ่ม เป็นการให้ความอบอุ่นทางจิตใจ เป็นความจริงใจที่ทุกคนมีให้กันและกันจากสาเหตุการขาดการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่เป็นหลัก

6. การต่อรองทางสังคม

ผู้วิจัยได้สังเกตการปกครองเลี้ยงดูบุตรหลานของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน โดยใช้อำนาจแต่ไม่มีเหตุผลอธิบายแก่นักเรียนในปกครอง ทำให้ความขัดแย้งเกิดขึ้นในครอบครัวเช่น ครอบครัวของ น.ส. เอ อายุ 16 ปี นักเรียน ม. 4 ที่แม่มักจะห้ามไม่ให้ไปซ้อมกีฬาหรือไปนอกบ้านเพื่อทำงานกลุ่มกับเพื่อนตอนเย็น เนื่องจากเวลาไปต้องไปพร้อมเพื่อนต่างชั้นเรียน ชื่อ ค.ญ. บี นักเรียนชั้น ม. 3 แม่ของ น.ส. เอ ไม่บอกกับลูกตรง ๆ ว่า ห้ามไม่ให้ไปซ้อมกีฬาตอนเย็น หรือไปทำงานกลุ่มตอนเย็นบ้านเพื่อนเพราะอะไร ซึ่งที่จริงแล้วแม่ของนางสาวเอบอกกับผู้วิจัยว่า เพราะแม่ไม่อยากจะคบกับ ค.ญ. บี เนื่องจากเคยได้ยินว่า ค.ญ. บี เป็นคนไม่ดีชอบเที่ยวคึก ดื่มสุรา และด่าว่าป้าของตนเอง บางครั้งก็ไม่ยอมให้ป้าของตนเองลงโทษ กลับต่อสู้อีกด้วยทำให้แม่ของ น.ส. เอ ไม่อยากให้ น.ส. เอ ไปคบกับ ค.ญ. บี ดังนั้น น.ส. เอ กับแม่

จึงขัดแย้งกันบ่อยครั้งเช่นกัน ทำให้ น.ส. เอ ทะเลาะและเถียงกับแม่บ่อยครั้ง และ น.ส. เอ เคยถูกแม่ลงโทษด้วยการตบหน้า ทำให้ น.ส. เอ ประชดออกจากบ้านไปกับ ค.ญ. บี ไปดื่มสุรา สูบบุหรี่ และไม่กลับบ้าน โดยไปนอนค้างบ้าน ค.ญ. บี จนพ่อและแม่ น.ส. เอ ต้องไปตามให้กลับบ้าน

จากการสัมภาษณ์นายหน่นักเรียนชั้น ม. 5 ที่ขโมยเงินครูจำนวนมากซึ่งยอมรับสารภาพว่า “ที่ต้องขโมยเงินครูเพื่อไปซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่ เนื่องจาก ต้องการมีไว้โทรศัพท์ติดตัวหานักเรียนหญิง ชั้น ม. 2 ที่ตนเองไปชอบอยู่ และได้ขอร้องให้แม่ซื้อให้ แม่ไม่มีเงินจะซื้อให้ เนื่องจากแม่ประกอบอาชีพขายกล้วยเตี้ยเล็ก ๆ น้อย ๆ และแยกทางกับบิดาและต้องเลี้ยงลูก ถึง 2 คน จึงเกิดความขัดแย้งกับแม่จึงทำให้ต้องลักขโมย”

นอกจากนี้ กรณีร้านค้าขายบุหรี่ให้นักเรียนที่อายุไม่เกิน 18 ปี หรือกรณีร้านขายของชำซึ่งมีกาวปะยางยี่ห้อหนึ่งขายด้วย ร้านซ่อมปะยางรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ขายกาวปะยางให้นักเรียน เป็นกรณีที่ได้เห็นได้ชัดเจนว่า กฎหมาย ไม่มีผลในการบังคับใช้หรือควบคุมประชาชนให้ปฏิบัติตามกฎหมาย จึงเป็นความขัดแย้งระหว่างคนที่ต้องการประโยชน์ส่วนตัวกับกฎหมายที่บังคับให้ทุกคนปฏิบัติตามเพื่อการจรรโลงให้สังคมเกิดความสงบสุข

จากการสังเกตความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของคนในชุมชนพบว่า มีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันระหว่างวัย โดยผู้ปกครองนักเรียนที่เป็น ปู่ย่า ตายาย จะใช้ชีวิตอย่างคนชนบท มีวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม เช่นอาหารก็จะเป็นข้าวเหนียวหรือข้าวเจ้ากินกับส้มตำ น้ำพริก ผักในท้องถิ่นที่เก็บกินได้เอง ไม่ต้องซื้อหา ไปไหนก็เดินเพราะจะไม่ค่อยไปไหนไกล แต่นักเรียนที่เป็นลูกหลานนิยมใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ถ้ากินข้าวหรืออาหารที่บ้าน ไม่ชอบก็จะหาซื้อจากนอกบ้านไปกินในบ้านหรือกินนอกบ้าน การเดินทางก็จะใช้รถจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น นักเรียนกลุ่มนี้จึงมีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชนบทกับวัฒนธรรมเมืองที่นักเรียนรับเข้ามาซึ่งพ่อแม่หรือบุพการีของนักเรียนจะมีวัฒนธรรมแบบคนชนบทแต่นักเรียนจะเริ่มมีวัฒนธรรมสังคมเมืองจึงน่าจะเป็นสาเหตุจูงใจให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกมา เช่น การลักขโมยเงิน การออกไปเที่ยวดึก การเดินทางด้วยรถจักรยานยนต์ การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น กรณีที่เห็นได้ชัดเจนคือ นางสาววัลย์ นักเรียน ม. 5 อยู่กับป้าเล่าว่า “กับข้าวที่บ้านป้าทำไม่ถูกปาก ไม่อร่อยกินซ้ำ ๆ กันทุกวัน มีผักกับน้ำพริก บางวันก็เลยออกมากินกล้วยเตี้ยหรืออาหารตามสั่ง ถ้ามีเงินหน่อยก็รวมกับเพื่อน ไปกินหมูกระทะกัน” เช่นเดียวกับเด็กชายแมน นักเรียน ม. 2 อยู่กับแม่บอกว่า “ชอบมากินข้าวร้านอาหารตามสั่งใกล้ๆบ้าน โดยเฉพาะร้านป้าหม่อม เพราะบางครั้งที่บ้านไม่ค่อยมีอะไรกิน บางทีก็มีแต่ผักจิ้มกับแจ่วทุกวัน ทำให้ไม่อยากกิน”

นักเรียนบางส่วนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจะไม่ให้ความเคารพ ไม่เชื่อฟังพ่อแม่หรือบุพการี กรณีของ ค.ญ.หอม นักเรียนชั้น ม. 2 สภาพครอบครัวพ่อแม่แยกทางกัน มีพี่สาว 2 คน

เรียนอยู่ ม. 5 และมหาวิทยาลัยในจังหวัดใกล้เคียง จะไม่ซื้อฟิ่งแม่และพี่สาว ซึ่งพี่สาวที่อยู่ ม. 5 เล่าว่า “แม่ไม่ให้ออกไปบ้านดึก ห้ามไม่ให้ไปกับเพื่อนผู้ชาย แต่ ค.ญ. หอม ก็ออกไปโดยมีการอ้างว่าจะไปทำงานกลุ่มส่งครูที่บ้านเพื่อน หรือออกไปตรงนั้นตรงนี้เดี๋ยวกลับ แต่กว่าจะกลับก็ดึก 4 - 5 ทุ่ม แม่ก็ไปตาม เจอนั่งดื่มสุรากับรุ่นพี่ที่ไม่ได้เรียนหนังสืออายุ 18 - 19 ปี จำนวน 4 - 5 คน ทั้งชายและหญิง และถ้าแม่ดูหรือว่ามาก ๆ ก็จะหนีออกจากบ้าน แม่ร้องไห้และบอกว่าสงสารและเป็นห่วงหอม” กรณี ค.ญ. หอม ครูที่ปรึกษาชื่อครูเมย์ เล่าว่า “โรงเรียนจัดไปคูหนังหรือภาพยนตร์อิงประวัติศาสตร์ในโรงภาพยนตร์ที่จังหวัดใกล้เคียง ค.ญ.หอม สมัครไปคูหนัง และมีรายชื่อเรียบริย แต่ถึงเวลาไปคูหนังกลับไม่ยอมจ่ายเงิน ไม่ขึ้นรถไปคูหนังแต่บอกกับแม่ว่าจะไปคูหนังกับโรงเรียน ปรากฏว่าชาวบ้านพบและแจ้งมาว่า ไปนั่งดื่มเหล้ากับรุ่นพี่ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ 4 - 5 คน ที่ห้างนา” พี่ของ ค.ญ.หอมที่เรียนอยู่ ม. 5 เล่าว่า “ค.ญ.หอม บอกว่าจบชั้น ม.3 แล้วจะไม่เรียนต่อจะไปทำงานกรุงเทพกับเพื่อน ไม่รู้จะตั้งใจเรียนไปทำไมเรียนแค่นี้ก็ผ่านแล้ว ทั้ง ๆ ที่หอมเป็นคนเก่งหัวดี” กรณีคล้ายกัน คือ ค.ญ.บี นักเรียนชั้น ม. 3 อาศัยอยู่กับป้าและยาย เพราะ พ่อแม่ ทำงานก่อสร้างที่ต่างจังหวัด ยายหรือป้าว่ากล่าวตักเตือนไม่ได้จะเถียงตลอด ป้าเคยลงโทษ โดยการตี แต่ ค.ญ.บี ไม่ยอมให้ตีและสู้ป้า ทำให้ญาติพี่น้องอยู่ในบริเวณเดียวกันและกลุ่มเพื่อนบ้านประณามไม่ยอมคบค้าด้วย

การที่นักเรียนฝ่าฝืนบรรทัดฐานทางสังคมของโรงเรียนและของชุมชน จะมีการต่อรองเงื่อนไขบางอย่างและมีพฤติกรรมที่สร้างปัญหาเกี่ยวข้องกับค้ายเสมอ ดังกรณีของ ค.ญ. หอม อายุ 14 ปี นักเรียนชั้น ม. 2 ก็จะต้องรองกับแม่โดยอ้างว่าจะไปทำงานกลุ่มที่ครูสั่ง เพื่อให้ได้ตามความพอใจของตนในการที่จะออกจากบ้านตอนเย็นและกลับตอน 4 - 5 ทุ่ม ทุกครั้งที่ได้ออกจากบ้าน ซึ่งนางสุ มรดาของเด็กหญิงหอม เป็น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเรียกย่อว่า “ส.อบต” ได้เล่าให้ฟังว่า “บางทีก็รู้ว่าลูกโกหกแต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ดีก็แล้ว พอดีหรือดูว่ามาก ๆ เขาก็หนีออกจากบ้านไปนอนบ้านเพื่อนจนระอาไม่รู้จะทำอย่างไร อาศัยจริง ๆ” หรือกรณีที่ ค.ญ. บี ได้เล่าให้ฟังว่า “ต้องการจัดงานวันเกิดก็ต้องรองเพื่อหยิบยืมเงินจากเพื่อนมาจัดงานวันเกิด จำนวนมากทั้งที่ไม่มีเงินแต่ต้องจัดเพราะเพื่อน ๆ จัดวันเกิดกัน และ ค.ญ. บี ได้ไปร่วมงานของทุกคนมาแล้ว ดังนั้น เมื่อถึงวันเกิดตนเองก็ต้องจัดตามกลุ่มเพื่อน และตามสมัยนิยม มีการเป่าเค้กวันเกิด มีการเลี้ยงด้วยสุรา” ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตและได้รับฟังจากการสนทนาของ น.ส.บี และน.ส.เอ ถึงการจัดงานวันเกิดนี้โดยทั้งคู่ได้นั่งปรึกษากันในรถ ระหว่างทางที่ น.ส.บี จะต้องไปแข่งขันฟุตบอลหญิงรอบชิงชนะเลิศของจังหวัด ซึ่ง น.ส.บี เป็นเพื่อนสนิทจึงไปเชียร์ด้วยว่า จะจัดงานวันเกิดของ น.ส.บี ดันเดือนมกราคม แต่พ่อกับแม่รู้เรื่องที่ น.ส.บี ไปมีสัมพันธ์กับพอยนต์ เพราะครูที่ปรึกษาโทรศัพท์ไปแจ้งให้ พ่อกับแม่ น.ส.บี จึงไม่ส่งเงินจำนวน 3,000 บาท ซึ่ง น.ส.บีได้ขอไว้แล้ว

และพ่อกับแม่ก็ตกลงจะส่งมาให้ ซึ่ง น.ส.บีบอกว่าสาเหตุที่ต้องจัดงานวันเกิดเพราะว่า ได้บอกเพื่อน ทั้งในห้องและต่างห้องไว้แล้ว ประมาณ 30 คน และก็ไปกินงานวันเกิดเพื่อน ๆ ไว้หลายงาน อีกทั้ง น.ส.บี จะต้องจัดงานวันเกิดทุกปี จึงต้องการให้ น.ส.เอ ช่วยเหลือหาหีบยืมเงินจากผู้ใหญ่ ที่อยู่ต่าง หมู่บ้านที่มาชอบ น.ส. เอ แต่ น.ส.เอ ปฏิเสธ โดยบอกว่า “เคยไปกินเหล้ากับเขา ไม่ได้สนิทสนม อะไรมากมาย มันน่าเกลียดที่อยู่ๆ จะไปยืมเขา แล้วถ้าไปยืมเขามาจริง ๆ จะไปหาเงินที่ไหนไปคืน เขา” น.ส. บี จึงบอกกับ น.ส. เอ ว่า “ถ้าหาเงินมาจัดงานวันเกิดไม่ได้โดยไม่สามารถไปหีบยืมเงิน ใครได้ก็จะยอมไปนอนกับลุงชุก เพราะลุงชุกมีเงิน และมีที่ท่าว่าชอบ น.ส. บีด้วย ซึ่ง น.ส. เอ ก็ ตอบทันทีว่า “ถ้าทำอย่างนั้นเขาจะมองว่า น.ส. เอ เป็นอย่างนั้นด้วย น.ส. เอ จะไม่ยอมให้ น.ส. บี ทำอย่างนั้นเด็ดขาด จะลองโทรศัพท์ไปยืมเงินพี่ชายให้ เพราะพี่ชายทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ แต่ถ้าได้ คงได้ไม่มาก ไม่เกิน 1,500 หรือ 2,000 บาท พอแก้หน้าได้” ซึ่งทั้งคู่ต่างปรึกษากัน โดยผู้วิจัยไม่ได้ แสดงความคิดเห็นใด ๆ

จึงพอสรุปได้ว่า การยอมรับค่านิยมความทันสมัยที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การถ่ายโยง การหีบยืมทางวัฒนธรรม ทั้งจากบุคคลที่กระทำเป็นแบบอย่างในชุมชน ในสังคมแล้ว ยังเกิดจากสื่อ ทั้งสื่อ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ เกิดการเลียนแบบในขณะที่นักเรียนยังไม่สามารถหาเงินเอง ได้ จึงต้องคิดหาวิธีอื่น ๆ ที่ผิดกฎหมาย ผิดจารีตศีลธรรมอันดีงามของสังคม

ข้อสรุปกระบวนการทางสังคมของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชนที่ศึกษา การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนและโดยรอบของโรงเรียนกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนและกระบวนการทางสังคม ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและปรากฏการณ์บังชี้ สรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์พฤติกรรมเบี่ยงเบน กระบวนการทางสังคมและปรากฏการณ์บังชี้

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี้
<ul style="list-style-type: none"> - การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การขับขีรถจักรยานยนต์ <p>คัดแปลงผิดกฎหมาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วัฒนธรรมทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม 	<p>- เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและผู้รักษา</p> <p>กฎหมายได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและ</p> <p>ตำรวจ ใช้หลักการปกครองหรือหลัก</p> <p>รัฐศาสตร์ มากกว่าการใช้หลักกฎหมาย</p> <p>ทั้งนี้เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มาจากการ</p> <p>เลือกตั้งและในสังคมชนบท รวมทั้งตำบล</p> <p>ที่ศึกษา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นพี่น้องกับ</p> <p>ประชาชนในหมู่บ้าน ตลอดจนตำรวจก็</p> <p>คุ้นเคยกับชาวบ้าน เคยช่วยเหลือ เกื้อกูล</p> <p>งานสาธารณะส่วนรวมด้วยกัน</p> <p>- ความเป็นเครือญาติ ความเป็นพวกพ้อง</p> <p>ในสังคมชนบทและการใช้หลักรัฐศาสตร์</p> <p>เป็นการสนับสนุนให้ฝ่าฝืนระเบียบทาง</p> <p>สังคมทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน</p>
<ul style="list-style-type: none"> - การขับขีรถจักรยานยนต์ <p>คัดแปลงผิดกฎหมาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การขัดเคลาทางสังคม - กลุ่มทางสังคม - การควบคุมทางสังคม 	<p>- พ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่ได้อยู่ดูแลบุตร</p> <p>หลาน เพราะต้องออกไปประกอบอาชีพ</p> <p>เช่น ไปทำนา ไปเลี้ยงสัตว์ ไปรับจ้าง ทำ</p> <p>ให้นักเรียนออกจากบ้านไปกระทำผิด</p> <p>กฎหมาย ผิดจารีตประเพณี เช่น การไป</p> <p>แข่งจักรยานยนต์บนถนนสาธารณะ</p> <p>- นักเรียนไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนให้มี</p> <p>ความสำนึกในการไม่ประพฤติผิดกฎหมาย</p> <p>จารีตศีลธรรม ประเพณี จึงเกิด</p> <p>การรวมกลุ่มเพื่อทำผิด</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี้
<ul style="list-style-type: none"> - การดื่มสุรา - การลักขโมย 	<ul style="list-style-type: none"> - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม - กลุ่มทางสังคม - ความทันสมัย - การควบคุมทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนต้องการประโยชน์จากการนำสุราไปขาย นำเงินไปเล่นเกมสล็อตคอมพิวเตอร์ ไปเติมน้ำมันรถจักรยานยนต์ - นักเรียนรวมตัวกันเพื่อดื่มสุรา โดยผู้ขโมยสุราเชื่อว่าขายสุราที่ขโมยมาได้แก่เพื่อนกลุ่มใด - นักเรียนดูแบบอย่างเล่ห์เหลี่ยมการขโมยมาจาก สื่อ ภาพยนตร์
<ul style="list-style-type: none"> - ดื่มสุรา 	<ul style="list-style-type: none"> - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม - ความทันสมัย 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนเห็นผู้ใหญ่ดื่มสุรา - นักเรียนเห็นแบบอย่างจากภาพยนตร์ ทำให้เห็นว่าการดื่มสุราเสริมบุคลิกภาพให้เกิดความเท่และมีความสุขจากการดื่ม
<ul style="list-style-type: none"> - การสูบบุหรี่ 	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - การรวมกลุ่มกันของนักเรียนห้องเดียวกัน ตั้งแต่นั่งเรียนในห้อง รวมกลุ่มกันทำงาน ส่งครู การไปห้องสุขาพร้อมกัน การแอบสูบบุหรี่ในห้องสุขาด้วยกัน เพื่อนนักเรียนเป็นระดับชั้นเดียวกัน
<ul style="list-style-type: none"> - การหนีเรียน - การลักขโมย - การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ 	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มทางสังคม - การสนับสนุนทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - การที่ไม่มีครูเข้าห้องสอนในช่วงโมงนั้นๆ จากสาเหตุครูลา ครูไปราชการ หรือครูติดภาระอื่นๆ ทำให้ครูเข้าสอนช้า เปิดโอกาสให้นักเรียนรวมกลุ่ม ชักชวนกันไม่เข้าห้องเรียน หนีเรียน หนีออกนอกโรงเรียน ไปลักขโมย ดื่มสุราและสูบบุหรี่ - เพื่อนนักเรียนต่างระดับชั้นกัน คิดต่อปฏิสัมพันธ์กันจากการที่ครูไม่เข้าสอนถือเป็นการสนับสนุนด้วย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี้
- การขบขี้ รذจกรยานยนต์ คัดแปลงผิดกฎหมาย	- กลุ่มทางสังคม	- การรวมกลุ่มกันเพื่อขบขี้รذจกรยานยนต์ ที่คัดแปลงผิดกฎหมาย เสี่ยงตั้ง แข่งขันกัน ก่อให้เกิดความรำคาญต่อชุมชน - เพื่อนนักเรียนที่มีกิจกรรมร่วมกัน เช่น เป็นนักกีฬาฟุตบอลจะรวมกลุ่มกัน
- การเสพสารเสพติด - การหนีเรียน - การลักขโมย - การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การขบขี้ รذจกรยานยนต์ คัดแปลงผิดกฎหมาย - การเที่ยวกลางคืน	- การขัดเกลาทางสังคม	- บิดาและมารดา หรือบิดา หรือมารดา คน ใดคนหนึ่ง ต้องไปทำงานต่างจังหวัด ใน เมืองใหญ่หรือไปทำงานต่างประเทศ ทั้ง ให้ลูกที่อยู่ในวัยเรียนอยู่กับบุพการี (ปู่ ย่า ตา ยาย) บ้างก็ทิ้งให้อยู่ตามลำพัง โดยมี เพื่อนบ้านคอยดูแลหรืออยู่กับญาติ โดยเฉพาะปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ใน วัยชรา มาสามารถติดตามพฤติกรรมของ นักเรียนได้ กรณีอยู่กับญาติพี่น้องหรือ กรณีฝากให้เพื่อนบ้านดูแล ญาติและเพื่อน บ้านก็ไม่สามารถดูแลหรืออบรมสั่งสอน ได้ เนื่องจากการมีภาระดูแลครอบครัว ตนเองอยู่แล้ว และยังต้องหาเลี้ยง ครอบครัวตนเองด้วย จึงทำให้นักเรียนมี พฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้ง 6 ประเภท คือ การ เสพสารระเหย การดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ การลักขโมย การเที่ยวเตร่กลางคืน การขบ ขี้รذจกรยานยนต์คัดแปลงผิดกฎหมายและ การหนีเรียน การมาโรงเรียนสาย - นักเรียนขาดความรักความอบอุ่น ขาด การดูแลเอาใจใส่ ขาดการอบรมสั่งสอน ขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่และบุพการี

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บ่งชี้
- การขับขี รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย	- ความทันสมัย	- มีความต้องการทางวัตถุที่ทันสมัย เทคโนโลยีสูงขึ้น เช่น รถจักรยานยนต์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ การดัดแปลง รถจักรยานยนต์อันเป็นการผิดกฎหมาย - ความสามารถในการหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยมากขึ้น เช่น ซ็อรถยนต์ ใหม่ ซ็อรรถจักรยานยนต์ ซ็อรโทรศัพท์ให้ ลูก นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับ เงินกู้เพื่อการศึกษาก็นำไปซ็อร โทรศัพท์เคลื่อนที่รุ่นใหม่ เนื่องจากสภาพ เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้นทำให้มีเงิน หมุนเวียน โดยเฉพาะเงินจากโครงการ ต่างๆของรัฐบาล ทำให้ประชาชน นักเรียน มีเงินใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้น
- การดื่มสุรา	- ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	- ผู้นำชุมชนที่มาจาก การเลือกตั้ง จึงต้อง เล็งดูผู้ตรวจราชการระดับสูงหรือลูกบ้าน ที่มาเยี่ยมเยือนด้วยสุราจึงเกิดเป็น แบบอย่างที่ไม่ดีในชุมชน แก่เด็กและ เยาวชน นักเรียน ได้พบเห็นอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ จนเป็นปกติหรือเป็นเรื่องธรรมดา
- การเสพสารเสพติด	- กลุ่มทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม - การขัดเกลาทางสังคม - ขาดความมุ่งมั่นใน อนาคต	- กลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน ไม่ตั้งใจเรียน หนังสือ เมื่อมีปัญหาไม่รู้จะปรึกษาใคร ขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่ จึงรวมกลุ่มกัน ไปหาซื้อกาวปะยางยี่ห้อหนึ่งมาเสพ เพื่อ ความเพลิดเพลินและลืมทุกสิ่งทุกอย่างทั้งนี้ เนื่องจากราคากวและหาซื้อได้ง่าย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี้
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่	- ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	- การเล่นเกมจะมีการดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การเล่นการพนัน ต่อหน้าผู้มาชม ซึ่งมีทั้ง เด็ก เยาวชน นักเรียนมานั่งดูด้วย - เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีในชุมชน แก่เด็กและ เยาวชน นักเรียนได้พบเห็นอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ จนเป็นปกติหรือเป็นเรื่องธรรมดา จึง เป็นการสนับสนุนทางสังคมไปด้วย - การเล่นการพนันมวยคู่ของผู้สูงอายุทุก สัปดาห์จะมีการดื่มสุรา สูบบุหรี่และส่ง เสียงเชียร์คัง ซึ่งนักเรียนในละแวกหรือที่ ผ่านไปผ่านมา พบเห็นจนเคยชินเป็นปกติ ธรรมดา - เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีในชุมชน แก่เด็กและ เยาวชน นักเรียนได้พบเห็นอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ จนเป็นปกติหรือเป็นเรื่องธรรมดา
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การเที่ยวกลางคืน	- ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	- ผู้ใหญ่ รุ่นพี่ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ มากกว่านักเรียน จะใช้กลอุบายให้นักเรียน ไวใจ โดยหาโอกาสเลี้ยงอาหาร สุราให้สูบ บุหรี่ ให้กลับบ้านดึกดื่น เพื่อหวัง ประโยชน์จากเนื้อตัว ร่างกายของนักเรียน หญิง
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การขบขี้ รถจักรยานยนต์ คัดแปลงผิดกฎหมาย	- ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม - ความทันสมัย - การสนับสนุนทางสังคม	- นักเรียน ได้เห็นแบบอย่างการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ขบขี้จักรยานยนต์ การเที่ยว กลางคืน การเล่นการพนัน จากสื่อ ภาพยนตร์ โดยเฉพาะวีดิทัศน์ จึงยึดถือเป็น ตัวแบบ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บ่งชี้
- การขี้ขี้ รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย	- ความทันสมัย - ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	มีหนังสือหรือตัวอย่าง การตกแต่ง รถจักรยานยนต์ ผิดกฎหมายให้ดู โดย ร้านค้าหรือผู้ประกอบการจะมีบริการที่ดี รับสั่งอุปกรณ์ อะไหล่ให้ เนื่องจาก นักเรียน ได้เห็นจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุทัศน์ นอกจาก นี้ นักเรียนยังเชื่อว่าตกแต่งแล้ว รถจักรยานยนต์จะแรง หรือวิ่งได้เร็วขึ้น สอดคล้องกับทางร้าน ซึ่งหาประโยชน์จาก นักเรียน ทั้งที่รู้ว่าผิดกฎหมาย
- การหนีเรียน - การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การขี้ขี้ รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย - การเที่ยวกลางคืน	- การขัดเกลาทางสังคม	- นักเรียนขาดความรัก ความอบอุ่นขาด การอบรมสั่งสอนขาดที่พึ่งจากการที่พ่อแม่ ทิ้งลูกให้อยู่กับบุพการีหรือปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ทำให้บุพการีไม่ สามารถอบรมสั่งสอนนักเรียน ได้ เพราะ ตามนักเรียนไม่ทัน นักเรียนมักมีข้ออ้างใน การออกจากบ้าน ในตอนเย็นจึง ไปมั่วสุม กัน
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การเสพสารเสพติด	- ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	- นักเรียนสามารถหาซื้อสุรา บุหรี่ สาร ระเหย (กาวปะยางรถจักรยานยนต์) ได้ง่าย และร้านค้า หรือผู้ประกอบการก็ขายให้ นักเรียนง่ายขาย ทั้งที่รู้ว่าผิดกฎหมาย รู้ว่า นักเรียนจะนำไปดื่ม ไปสูบหรือนำไปเสพ เองแสดงให้เห็นว่า ร้านค้าหรือ ผู้ประกอบการ ต้องการผลประโยชน์จาก นักเรียน เป็นทรัพย์สิน เงินทอง
- การหนีเรียน	- กลุ่มทางสังคม	นักเรียนรวมตัวกันเป็นกลุ่มให้พร้อม กัน แล้วจึงเข้าโรงเรียนพร้อมกัน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี้
- การลักขโมย	- ความทันสมัย - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	นักเรียนต้องการเงินไปซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือ โทรศัพท์มือถือ หรือต้องการเงิน ไปเล่นเกมส้อมพิวเตอร์
- การขับขี่รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย	- ความทันสมัย - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- นักเรียนต้องการตกแต่งรถจักรยานยนต์ให้ทันสมัย ตามสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ ภาพยนตร์ - ร้านค้า/ผู้ประกอบการต้องการผลประโยชน์จากนักเรียน
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่	- ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- ร้านค้า/ผู้ประกอบการต้องการผลประโยชน์จากนักเรียน โดยขายสุรา และ บุหรี่ให้แก่ นักเรียน ทั้งที่รู้ว่าผิดกฎหมาย
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การเที่ยวกลางคืน	- ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม - กลุ่มทางสังคม	- นักเรียนขโมยทรัพย์สินมาจำหน่าย หรือ เมื่อพ่อ แม่ ส่งเงินมาให้ ก็จะนำมาใช้จ่ายให้แก่กลุ่มผู้ใหญ่หรือคนโต - เพื่อนรุ่นพี่ ที่มีอายุ มีประสบการณ์มากกว่านักเรียน อาศัยนักเรียนในการหาเงิน หรือทรัพย์สิน โดยนักเรียนจะยอมรับผู้ใหญ่เหล่านี้ เพราะคอยเป็นที่ปรึกษา เลี้ยงสุรา ให้นู๋หรืสูบ
- การขับขี่รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย	- กลุ่มทางสังคม - ความทันสมัย	- นักเรียนต่างระดับชั้นกันหรือชั้นเดียวกัน มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมโดยเฉพาะ การซ้อมกีฬาฟุตบอล ของ โรงเรียนที่สนามฟุตบอลและวิพากษ์วิจารณ์รถจักรยานยนต์ของแต่ละคน เมื่อเลิกซ้อมกีฬาแล้วก็จะขี่รถจักรยานยนต์ไปเป็นกลุ่ม เพื่อไปร้านซ้อม แต่งรถ จักรยานยนต์ บางครั้งก็จะมี การประลองแข่งขันกัน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บ่งชี้
<ul style="list-style-type: none"> - การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การเที่ยวกลางคืน - การลักขโมย - การหนีเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - การที่กลุ่มนักเรียนคบเพื่อนที่มีอายุมากกว่า มีประสบการณ์ในการดื่มสุรา สูบบุหรี่ เที่ยวดึก จึงมีการทำคัมภีร์ป้องกันการชักชวนหรือการใช้กลอุบายหลอกล่อ โดยหวังประโยชน์จากนักเรียนเพื่อให้กลุ่มนักเรียนทำตามในพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปด้วย ทั้งดื่มสุรา สูบบุหรี่ เที่ยวดึก ลักขโมย และเกิดผลกระทบตามมาคือ ไม่อยากเรียนหนีเรียน ไปโรงเรียนสาย
<ul style="list-style-type: none"> - การหนีเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มทางสังคม - ขาดความมุ่งมั่นในอนาคต - การขัดเกลาทางสังคมของครอบครัว - การต่อรองทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนตื่นสายและมาโรงเรียนสายเนื่องจากมีการดื่มสุราและเที่ยวดึก - นักเรียนไม่มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาต่อ - นักเรียนกลัวถูกตรวจเครื่องแบบนักเรียน - นักเรียนเห็นว่าครูเวรหน้าเสาธงคอนเซ็ปต์คนาน นำเบื้อ ขณะที่รักเรียนต้องทนตากแดดฟังการอบรม
<ul style="list-style-type: none"> - การสูบบุหรี่ 	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนมีคางว่างหรือครูไม่เข้าสอน ไม่เข้าโฮมรูม (Home room) และช่วงเวลาการเปลี่ยนคาบเรียน รอยต่อระหว่างคาบเรียน จะถือโอกาสตอนที่ไปทำธุระส่วนตัว เช่น ปัสสาวะ ดื่มน้ำ เป็นต้น

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี้
- การสูบบุหรี่	- กลุ่มทางสังคม	- นักเรียนคบกับเพื่อนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ อยู่ที่โรงเรียนมัธยมที่ศึกษา เพื่อนต่าง โรงเรียนหรืออยู่ละแวกบ้าน ชักชวนให้สูบ บุหรี่
- การเสพสารเสพติด	- กลุ่มทางสังคม	นักเรียนรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมตาม ความถนัด ความสนใจของตนเอง หลังจาก เสร็จสิ้นกิจกรรมแล้ว มีการรวมตัวกันเสพ สารเสพติดประเภทสารระเหย เพื่อจะได้ เพลิน มีความสุข ไม่คิดมาก สัมทุกอย่าง
- การลักขโมย	- ความทันสมัย	- นักเรียนมีความต้องการทางวัตถุ เพื่อให้ ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่และเกิดการ แข่งขันกับเพื่อนว่าโทรศัพท์ใครจะ ทันสมัย รุ่นใหม่กว่ากัน จึงทำให้นักเรียน ส่วนใหญ่โดยเฉพาะนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือโทรศัพท์รุ่นใหม่ๆ ใช้ จึงเกิดการลัก ขโมยทรัพย์สิน เพื่อมาซื้อโทรศัพท์
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่	- ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	การไม่เป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลใน ครอบครัวและการไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ของบุคลากรในโรงเรียน คือ ลูกจ้างประจำ ที่ทำหน้าที่การโรงของโรงเรียนมัธยมที่ ศึกษา ดื่มสุรา สูบบุหรี่ในโรงเรียน ถึงแม้ จะเลิกงานหรือนอกเวลาราชการและดื่มที่ บ้าน แต่บุคคลในครอบครัวคือลูก นักเรียน ที่มาทำกิจกรรมตอนเย็น หลังเลิกเรียนใน โรงเรียน สามารถเห็นได้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี้
- การหนีเรียน	- การต่อรองทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- นักเรียนหนีโรงเรียนออกไปรับประทานอาหารกลางวันนอกโรงเรียน โดยอ้างว่าอาหารกลางวันที่บ้านกำลังเตรียมมาจำหน่ายไม่พอ ทั้งที่อาหารยังพอมีขาย แต่นักเรียนไม่ชอบ ไม่ถูกใจจึงไม่รับประทานอาหารในโรงเรียน และร้านค้าขายอาหารภายนอกก็ขายให้นักเรียน ทั้งที่โรงเรียนเคยขอร้องว่า ถ้านักเรียนไม่มีใบอนุญาตออกนอกโรงเรียน กรุณาอย่าขายอาหารให้นักเรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนไม่ยึดกฎระเบียบของโรงเรียน จะมีข้ออ้างเพื่อต่อรองกับกฎระเบียบของโรงเรียน ประกอบกับแม่ค้า ผู้จำหน่ายอาหาร เห็นแก่ประโยชน์ โดยไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ในการรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน
- การเสพสารเสพติด - การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่	- กลุ่มทางสังคม	นักเรียนรุ่นน้องอยู่รวมกลุ่มกับรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน จึงปฏิบัติตามรุ่นพี่ เมื่อได้รับคำชักชวน เพราะเห็นว่าไม่เสียหายและสนุกเพลิดเพลิน เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การดมสารระเหย (ดมกาว)
- การเสพสารเสพติด - การดื่มสุรา	- ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- ร้านค้า ขายสุรา สารระเหย (กาวปะยาง) ให้นักเรียน ทั้งที่รู้ว่านักเรียนซื้อไปเสพหรือดม

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี
- การจับขี้ รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย	- กลุ่มทางสังคม - ความทันสมัย - ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	- การรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรม ผีเสื้อ กีฬา โดยมีการวิพากษ์วิจารณ์ ได้ถาม เสนอแนะเกี่ยวกับการตกแต่ง รถจักรยานยนต์ ของนักเรียนกลุ่มนี้ เช่น เปลี่ยนหรือตกแต่งมาจากที่ไหน ใช้ งบประมาณเท่าใด เอาแบบมาจากที่ไหน เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนยังได้เห็น ตัวอย่างการตกแต่งรถจักรยานยนต์ เมื่อไป จังหวัดใกล้เคียง จากสื่อสิ่งพิมพ์ภาพยนตร์ และร้านค้าตกแต่งรถจักรยานยนต์ ดนแต่ง ให้ทั้งที่รู้ว่าผิดกฎหมาย
- การลักขโมย - การเที่ยวกลางคืน	- ความทันสมัย - กลุ่มทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	นักเรียนขโมยเงินเพื่อนำเงินไปเล่นเกมส คอมพิวเตอร์ที่ร้านเกมส์ จนดึกคืน และนำ เงินไปเลี้ยงเพื่อน หรือให้เพื่อนขอยืมซึ่ง แรงจูงใจคือนำเงินไปหาความสนุก เพลิดเพลินในกลุ่มเพื่อนและให้ได้รับการ ยอมรับนอกจากนี้ร้านเกมส์คอมพิวเตอร์ ยังหาประโยชน์จากเด็ก โดยไม่คำนึงถึง สังคม วัฒนธรรมและกฎหมาย
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การเสพยาเสพติด - การจับขี้ รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย	- วัฒนธรรมทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	ลักษณะวิถีชีวิตของสังคมชนบท จึงทำให้ เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย ไม่สามารถ ดำเนินการกับนักเรียนหรือผู้ใหญ่ คนโต ที่ ทำผิดกฎหมาย เพราะความเป็นญาติ ความสนิทสนม คู่กันเคยกัน ความเกรงใจ โดยเฉพาะการขายสุรา บุหรี่ กาวปะยางแก่ นักเรียน การไม่ดำเนินคดีกับนักเรียนที่ จับขี้รถจักรยานยนต์ดัดแปลง

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บ่งชี้
- การดื่มสุรา - สูบบุหรี่ - การเที่ยวกลางคืน	- การขัดเกลาทางสังคม - กลุ่มทางสังคม	นักเรียนขาดการอบรมสั่งสอน ขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว ทำให้ขาดที่พึ่งทางใจ ขาดความอบอุ่น จึงให้ความไว้วางใจแก่เพื่อนกลุ่มเดียวกัน ที่วัยใกล้เคียงกันซึ่งทำกิจกรรมประเภทและชนิดเดียวกัน จึงทำให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ง่ายเมื่อมีผู้ชักชวนให้ดื่มสุรา สูบบุหรี่และเที่ยวกลางคืน
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่	- ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม - วัฒนธรรมทางสังคม	- งานประเพณีหรือวัฒนธรรม เช่น การสวดพระอภิธรรมและฌาปนกิจศพหรือการเผาศพ จะมีการเลี้ยงสุรา จัดยาเส้นหรือบุหรี่ให้แก่แขกที่มาร่วมงานดื่มกิน สูบกัน มีการเล่นการพนัน ทั้งที่ในงานก็มีเด็กเยาวชน นักเรียนที่อยู่ในวัยเรียน ทำให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างที่ไม่ดี เห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดา จึงเลียนแบบและเอาอย่าง
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่	- ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม - วัฒนธรรมทางสังคม	- วัฒนธรรมการเซ่นไหว้ การแก้บน เมื่อพิธีกรรมเสร็จสิ้นก็จะนำของเซ่นไหว้ของแก้บน ซึ่งจะสิ่งของที่ขาดไม่ได้คือ สุราบูหรี่ หรือยาเส้น มาแจกจ่าย ดื่มกิน สูบกัน ซึ่งมีเด็ก เยาวชน นักเรียนร่วมพิธีอยู่ด้วยจึงได้เห็นแบบอย่างวัฒนธรรมที่ไม่ดี ทำให้เกิดการลอกเลียนแบบ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี
- การหนีเรียน	- การต่อรองทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- มีการทำทายหรือต่อรอง ของนักเรียนตามที่ครูคาดโทษ หรือทัศนคติบนไว้วางใจทำให้ นักเรียนไม่เข้าห้องเรียน หรือหนีเรียน โดยการมาโรงเรียนสาย
- การหนีเรียน	- กลุ่มทางสังคม	- ครูไม่เข้าสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนรวมกลุ่มกัน หนีออกนอกโรงเรียน คาบที่มีชั่วโมงเรียนคั่นคว้ออิสระและคาบอาชีพอิสระ ที่มีชั่วโมงดังกล่าวตรงกัน ในแต่ละระดับชั้น
- การหนีเรียน	- การต่อรองทางสังคม	- นักเรียนต้องการเสรีภาพในการประพฤติปฏิบัติตนมากขึ้น ต้องการให้โรงเรียนผ่อนผันระเบียบต่างๆทั้งในและนอกโรงเรียน และการแสดงพฤติกรรมหลบเลี่ยง หรือหลบหลีกด้วยวิธีต่างๆ เช่นการไม่เข้าเรียน ชั่วโมงครุคนั้น การมาโรงเรียนสาย หลังจากครูเฝ้าประตูไปสอนแล้ว ตลอดจนนักเรียนเกิดความคับข้องใจ เกิดการต่อต้าน ต่อการจู้จี้ การบ่นซ้ำซากและการใช้อำนาจของครู
- การดื่มสุรา	- ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- ผู้ปกครอง พ่อ แม่ สนับสนุนให้บุตรหลานดื่มสุราที่บ้าน เหตุผลคือ ผู้ปกครองเป็นห่วงลูกหลาน อนุญาตให้มีการดื่มสุราที่บ้าน เนื่องจากเกรงว่าไปดื่มที่อื่นแล้วจะเป็นอันตราย ทั้งอุบัติเหตุและการทะเลาะวิวาทหรือเสพยาบ้า

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บ่งชี้
- การดื่มสุรา	- ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม - การหยิบบังคับทางวัฒนธรรม	- นักเรียนรุ่นก่อนๆ ที่ไปเรียนในจังหวัดใหญ่ เมื่อกลับมาในตำบลที่ศึกษามีการนัดเพื่อนเก่า มารวมตัวกันเพื่อดื่มสุรา ทำให้เด็กนักเรียนเห็นเป็นตัวอย่าง
- การขับขี่รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย	- ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม - ความทันสมัย	- การแสดงออกตามที่พบเห็นจากสื่อ หรือนำแบบอย่างที่ได้รับจากสื่อมาปฏิบัติ
- การดื่มสุรา		
- การลักขโมย	- การขัดเคืองทางสังคม - ความทันสมัย	- พ่อ แม่ ต้องไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมหรือรับจ้างในต่างจังหวัด ส่งเงินกลับมาสู่ครอบครัวและชุมชนมากขึ้น ทำให้เด็ก เยาวชน นักเรียนอยู่ในวัยเรียนถูกทอดทิ้งมากขึ้น ขาดการอบรมสั่งสอน ขาดความอบอุ่น ความรักเอาใจใส่จากพ่อ แม่ ประกอบกับสภาพของเศรษฐกิจของตำบลที่ศึกษาดีขึ้น ทำให้มีความต้องการการพัฒนาพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น มีความต้องการทางวัตถุที่ทันสมัยสูงขึ้น
- การลักขโมย	- ความทันสมัย - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- นักเรียนต้องการเงินไปเติมน้ำมัน รถจักรยานยนต์จึงขโมยฝ่าเหล็กบ่อห้องสุขาและนำไปขายร้านขายของ ซึ่งไม่ได้มีอาชีพรับของเก่า

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี
- การขับจี้ รถจักรยานยนต์ ตัดแปลงฝักกฎหมาย	- ความทันสมัย	- การไปใช้บริการทางการศึกษา ทางด้าน การแพทย์ การหาซื้อสินค้าและบริการ ของประชาชนและนักเรียนของชาวตำบล ที่ศึกษา ในจังหวัดใหญ่ใกล้เคียง ทำให้เห็น วัฒนธรรมสังคมเมือง ความทันสมัย เช่น การขับจี้รถจักรยานยนต์ตัดแปลง การใช้ โทรศัพท์มือถือซึ่งเป็นการหยิบบีมทาง วัฒนธรรม โดยเฉพาะการได้เห็นจาก ประสบการณ์ด้วยตนเอง จากสื่อประเภท ต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ แผ่นโฆษณาแนะนำสินค้า ต่างๆ เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การ ตกแต่งรถจักรยานยนต์ การแข่ง รถจักรยานยนต์ เป็นต้น
- การหนีเรียน	- การต่อรองทางสังคม	- การฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน การมา สาย การหนีเรียน โดยอ้างภารกิจทางบ้าน หลายอย่าง ชูระของนักเรียน ทั้งที่ความ เป็นจริงคือ นักเรียนเจตนาฝ่าฝืนระเบียบ ของโรงเรียน เพื่อไม่ต้องการเข้าแถว ทำ กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้า ไม่ทำการบ้าน ไม่ชอบครูผู้สอน
- การสูบบุหรี่ - การดื่มสุรา - การเที่ยวกลางคืน	- การขัดเกลาทางสังคม - กลุ่มทางสังคม - ขาดความมุ่งมั่นใน อนาคต	- พ่อแม่ ไม่อบรมสั่งสอนลูก ทั้งที่อยู่กับ ลูก ทำให้ลูกไม่ตั้งใจเรียน จับกลุ่มกับ เพื่อนทั้งในและนอกโรงเรียน ดื่มสุรา สูบ บุหรี่ เที่ยวกลางคืน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี
- การดื่มสุรา - การเที่ยวกลางคืน	- กลุ่มทางสังคม - ขาดความมุ่งมั่นใน อนาคต	- นักเรียนไม่เชื่อฟังพ่อแม่ บุพการี จะออก จากบ้าน เที่ยวคึก ไปดื่มสุรากับกลุ่มเพื่อน นอกโรงเรียนที่มีอายุมากกว่า ไม่ตั้งใจ เรียนและไม่เรียนเมื่อจบม.3 แต่จะไป ทำงาน นักเรียนบางส่วน ไม่มุ่งมั่นใน อนาคตในเรื่องการเรียน จึงไม่ตั้งใจเรียน และมีการหาผลประโยชน์จากกลุ่มเพื่อนที่ คบอยู่ โดยเฉพาะเพื่อนผู้ชายรุ่นพี่
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การลักขโมย - การเที่ยวกลางคืน - การหนีเรียน	- กลุ่มทางสังคม - การขัดเคลาทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	- นักเรียนรวมกลุ่มกันเล่นกีฬา หลังจากนั้น ไปขโมยของกิน นักเรียนกลุ่มนี้ไม่ได้อยู่ กับพ่อแม่ แต่อยู่กับบุพการีหรือญาติ มีเงิน จะรวมกัน ไปซื้อเบียร์มาดื่ม บุหรี่มาสูบ โดยผู้ขายก็รู้ว่าขายให้เด็กผิดกฎหมาย ทำ ให้นักเรียนมีพฤติกรรมดื่มสุรา สูบบุหรี่ ลักเล็กขโมยน้อย เที่ยวคึก มาสายหรือหนี เรียน
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การเที่ยวกลางคืน - การหนีเรียน	- กลุ่มทางสังคม - การขัดเคลาทางสังคม	- นักเรียนรวมกลุ่มกับรุ่นพี่ที่โตกว่าและ ทำงานแล้ว นักเรียนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ อยู่ กับ ตายาย ตากับยายเลี้ยงดูแบบปล่อยปะ ละเลยให้ออนนอบบ้าน รุ่นพี่จึงให้สูบ บุหรี่ ดื่มสุรา กลับบ้านคึก จนทำให้ไป โรงเรียนสาย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บ่งชี้
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่	- วัฒนธรรมทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- ในงานประเพณีของชุมชน เช่น งานศพ งานบวช งานแต่งงาน จะมีการละเล่น การสนุกรื่นเริง การดื่มสุรา การเล่นเกมพนัน การสูบบุหรี่ ทำให้นักเรียน เด็ก เยาวชน ได้พบเห็นพฤติกรรมดังกล่าวของประชาชนในชุมชน จนเคยชินและบางส่วนมีการประพฤติดตาม
- การดื่มสุรา	- วัฒนธรรมทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- มีการนับถือผี การเลี้ยงผี มีการเข้าทรง งานประเพณีของชาวโจ่ง ซึ่งเป็นชนกลุ่มหนึ่งในชุมชนที่ศึกษา มีการสนุกรื่นเริงเลี้ยงด้วยสุรา สาโท ชาดอง เป็นแบบอย่าง ที่นักเรียน เด็กและเยาวชนเห็นเป็นเรื่องปกติ
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การเสพยาเสพติด	- ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- นักเรียนสามารถหาสุรา เหล้าขาว เหล้าสี (เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์) บุหรี่ สารระเหย (กาวปะยาง) มาดื่ม มาสูบ และเสพยาได้ง่าย
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การเที่ยวกลางคืน	- กลุ่มทางสังคม	- กลุ่มนักเรียนหญิงที่เล่นกีฬาฟุตบอล จะทำตัวแบบผู้ชาย ซึ่งเป็นกีฬาที่มีการปะทะเล่นทีมเดียวกัน จึงมีความสนิทสนมกัน ดื่มสุรา สูบบุหรี่และเที่ยวกลางคืน
- การสูบบุหรี่ - การหนีเรียน - การเที่ยวกลางคืน	- กลุ่มทางสังคม - ขาดการจัดเทศกาลทางสังคม	- การดื่มสุราของนักเรียนที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ แต่อยู่กับบอดพาร์ จึงมีการรวมตัวกันหลังเสร็จกิจกรรม เช่น ซ้อมกีฬา นอกจากนี้ยังมีการสูบบุหรี่ และอยู่รวมกันจนดึกดื่น ทำให้มาโรงเรียนสายในวันต่อมา

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี้
- การหนีเรียน	- การขัดเกลาทางสังคม - ขาดความมุ่งมั่นใน อนาคต	- พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เลี้ยงดูลูกแบบปล่อย ปละละเลย ไม่เอาใจใส่ทำให้นักเรียนมี อิสระ ไม่ตั้งใจเรียน เรียนพอแค่นั้น ทำให้ นักเรียนมาโรงเรียนสายหรือหนีเรียน
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การหนีเรียน - การขี้ขี้ รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย	- การขัดเกลาทางสังคม - ขาดความมุ่งมั่นใน อนาคต	- พ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่สร้างจินตนาการ หรือวาดภาพในอนาคต เพื่อโน้มน้าวให้ลูก เห็นความสำคัญของการเรียน การมีความรู้ ที่สูงขึ้น หรือให้นักเรียนทราบว่าเป็น ความหวังของครอบครัว นักเรียนไม่ทราบ จุดหมายว่าจะเรียน ไปเพื่ออะไร ไม่เห็น ความสำคัญของการเรียน ทำให้นักเรียนหนี เรียน รวมกลุ่มกันดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ตกแต่ง หรือขี้ขี้รถจักรยานยนต์ผิดกฎหมาย
- การขี้ขี้ รถจักรยานยนต์ ดัดแปลงผิดกฎหมาย	- การขัดเกลาทางสังคม - ความทันสมัย - การควบคุมทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม	- พ่อ แม่ ตามใจลูก เกรงใจ เพราะไม่ได้อยู่ เลี้ยงดูช่วงหนึ่ง จึงพยายามชดเชยสิ่งที่ หายไป นักเรียนเห็นแบบอย่างจากสิ่งที่พบ เห็น เช่น จากเพื่อนที่ตกแต่งรถจักรยานยนต์ จากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ จึง ตกแต่งรถจักรยานยนต์ ผิดกฎหมาย จาก ร้านค้าผู้ประกอบการซ่อมจักรยานยนต์ ทั้ง ที่เจ้าของร้านหรือผู้ประกอบการรู้ว่าผิด กฎหมาย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บังชี้
- การดื่มสุรา - การสูบบุหรี่ - การหนีเรียน - การเที่ยวกลางคืน	- การขัดเคลาทางสังคม - กลุ่มทางสังคม - ขาดความมุ่งมั่นใน อนาคต - การต่อรองทางสังคม	- นักเรียนที่อยู่บ้านตามลำพัง โดยไม่มี ผู้ใหญ่ดูแลปกครอง ขาดการดูแลเอาใจใส่ ทำให้ขาดความอบอุ่น มีอิสระ จึงเป็นที่ รวมกลุ่มของเพื่อนๆ ในโอกาสต่างๆ เช่น ฉลองสอบเสร็จ จึงมีการดื่มสุรา สูบบุหรี่ กลับบ้านดึก ทำให้ไปโรงเรียนสาย ไม่ อยากไปโรงเรียน
- การลักขโมย	- ความทันสมัย - กลุ่มทางสังคม	- นักเรียนจะจัดงานวันเกิด เพราะจัดทุกปี และได้ไปงานวันเกิดคนอื่นมาแล้ว แต่ไม่มี เงิน จึงหาทางขโมยยืมเงิน แต่ถ้ายืมไม่ได้ จะยอมทำผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม เช่น ลัก ขโมย
- การเที่ยวกลางคืน	- การต่อรองทางสังคม - กลุ่มทางสังคม	- นักเรียนต่อรองกับพ่อแม่ เพื่อให้ได้ออก นอกบ้านในตอนเย็นทุกวัน เพื่อจะไปเที่ยว กับเพื่อน โดยอ้างว่าไปทำงานกลุ่ม ทำ การบ้านที่ครูมอบหมาย กลับเข้าบ้าน 4 - 5 ทุ่ม
- การขโมย รถจักรยานยนต์ คัดแปลงผิดกฎหมาย	- ความทันสมัย - ความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม - กลุ่มทางสังคม	- นักเรียนได้ดูแบบอย่างจากโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ จึงตกแต่ง รถจักรยานยนต์เสียงดัง ผิดกฎหมายและขับ แข่งขันก่ความรำคาญ ซึ่งนักเรียนเหล่านี้ ไม่กลัวตำรวจจับ แต่กลัวโดนชาวบ้านต่อ ว่า หรือไปฟ้อง พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง

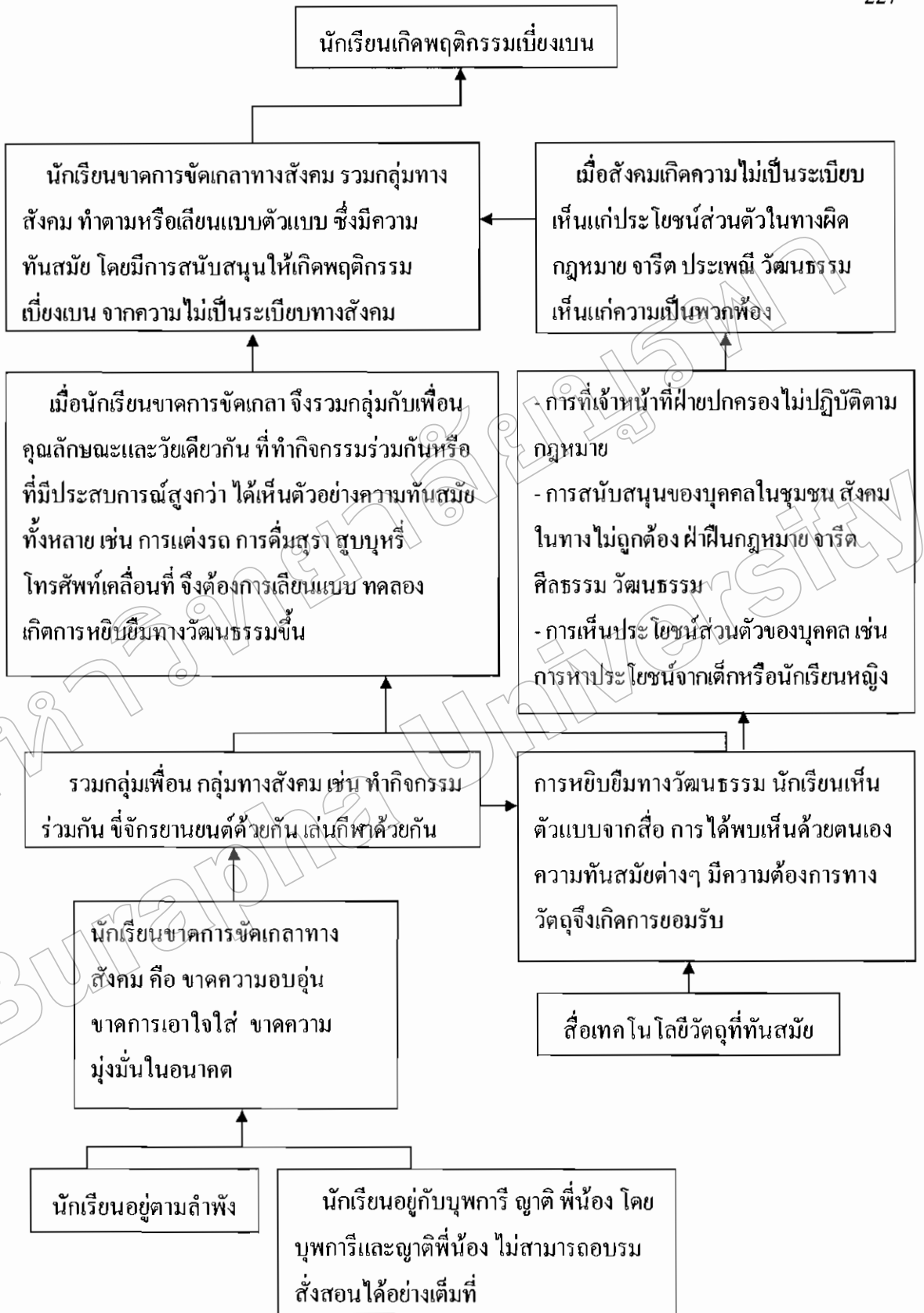
ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	กระบวนการทางสังคม	ปรากฏการณ์บ่งชี้
- การดื่มสุรา	- การขัดเกลาทางสังคม - ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม	- การที่ครอบครัวนักเรียนมีการดื่มสุราเป็นประจำ ให้นักเรียนไปซื้อสุรา ให้นักเรียนนั่งร่วมวง ตลอดจนส่งสุราให้ดื่ม โดยไม่มีการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้ทราบถึงโทษของการดื่มสุรา จึงทำให้นักเรียนเห็นการดื่มสุราเป็นเรื่องธรรมดาเคยชิน เป็นปกติของครอบครัวและมีการส่งเสริมให้นักเรียน เป็นนักดื่มหน้าใหม่

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ดังแสดงในปรากฏการณ์บ่งชี้ มีกระบวนการทางสังคม ด้านการขัดเกลาทางสังคมมากที่สุด รองลงมาคือกระบวนการยอมรับความทันสมัย การปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในลักษณะกลุ่มทางสังคมและความไม่เป็นระเบียบทางสังคมในลักษณะสัมพันธ์กัน ส่วนกระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนน้อยที่สุดคือการต่อรองทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่พบมากที่สุดคือ การดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ รองลงมาคือ การหนีเรียน การขับขีรถจักรยานยนต์ดัดแปลง ผิดกฎหมาย การเที่ยวกลางคืน การเสพสารเสพติด(สารระเหย) และการลักขโมย ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า การดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ มีกระบวนการทางสังคมจากการขาดการขัดเกลาทางสังคมแล้ว กระบวนการต่อมาคือความไม่เป็นระเบียบทางสังคม กลุ่มทางสังคมหรือการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มเพื่อนและความทันสมัย สอดคล้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดคือการลักขโมยและการเสพสารเสพติด ซึ่งมีกระบวนการทางสังคมเริ่มต้นที่ การขัดเกลาทางสังคมและกระบวนการที่สัมพันธ์กันคือ ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม กลุ่มเพื่อนและความทันสมัย

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่ากระบวนการทางสังคมของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เริ่มต้นจากนักเรียนขาดการขัดเกลาทางสังคมจากครอบครัวหรือครอบครัวไม่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมได้ดีพอ โดยเฉพาะการที่นักเรียนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ แต่อยู่กับบุพการีหรือญาติพี่น้อง ซึ่งไม่สามารถเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนนักเรียนได้ นอกจากนี้นักเรียนบางคนอยู่ตามลำพังเพียงคนเดียว นักเรียนจึง

ขาดความอบอุ่น ขาดความมุ่งมั่นในการศึกษาเพื่ออนาคต ไม่ตั้งใจเรียนและจากการที่การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ความทันสมัยเข้ามาสู่ชุมชนและนักเรียนสามารถรับรู้และเกิดการยอมรับความทันสมัย มากขึ้น มีการหยิบยืมทางวัฒนธรรม เกิดค่านิยมทางวัตถุและเทคโนโลยียุคใหม่ จากสาเหตุที่สถาบันครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมได้ตามภาระหน้าที่ และในชุมชนเกิดความไม่เป็นระเบียบทางสังคม ตั้งแต่ส่วนย่อยในสังคม คือ บุคคล สถาบันครอบครัวและส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะการที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบไม่บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความเป็นพวกพ้อง ความเป็นเครือญาติ ตามลักษณะสังคมชนบท การสนับสนุนของบุคคลในพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง ผ่าฝืนกฎหมาย จารีต ศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดี การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวของบุคคล ส่งผลไปยังกลุ่มทางสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน วัลย์ใกล้เคียงกันหรืออยู่ระดับชั้นเดียวกันและทำกิจกรรมร่วมกัน กลุ่มเพื่อนที่มีประสบการณ์สูงกว่า จึงทำให้นักเรียน โรงเรียนมัธยมที่ศึกษา เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ดังแสดงไว้ในภาพที่ 12

ภาพที่ 12 แสดงการสังเคราะห์รูปแบบกระบวนการทางสังคม ของพฤติกรรมเบี่ยงเบน